

სს „კრედიო ბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	5
2. მომზადების საფუძველი.....	5
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	23
5. საწარმოთა გაერთიანება.....	24
6. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები.....	24
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	24
8. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები.....	25
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები.....	26
10. ძირითადი საშუალებები.....	36
11. არამატერიალური აქტივები.....	37
12. გადასახადები.....	38
13. სხვა ფინანსური აქტივები.....	39
14. სხვა არაფინანსური აქტივები.....	40
15. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი ...	40
16. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში.....	41
17. მომხმარებელთა ანგარიშები.....	41
18. სხვა ვალდებულებები.....	41
19. საკუთარი კაპიტალი.....	42
20. პირობითი ვალდებულებები.....	42
21. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.....	43
22. საკომისიო ხარჯი.....	44
23. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან.....	44
24. სხვა საოპერაციო შემოსავალი.....	44
25. თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი.....	45
26. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები.....	45
27. რისკის მართვა.....	46
28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	56
29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	59
30. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	60

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „კრედო ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2018 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2018 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2018 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

**Building a better
working world**

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უფულებელყოფას.

**Building a better
working world**

- ▶ შვეიცარული აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვეველობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

25 აპრილი 2019 წ.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	2018	2017
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	52,211	52,785
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	17,142	19,752
წარმოებული ფინანსური აქტივები	8	14	3,717
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	9	679,743	514,476
ძირითადი საშუალებები	10	8,178	7,429
არამატერიალური აქტივები	11	7,497	3,741
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		-	2,967
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	12	-	578
სხვა ფინანსური აქტივები	13	7,344	4,878
სხვა არაფინანსური აქტივები	14	4,494	4,369
სულ აქტივები		776,623	614,692
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	8	1,235	610
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები	15	585,667	476,100
მომხმარებელთა ანგარიშები	17	28,946	-
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		1,216	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	12	2,537	-
სხვა ვალდებულებები	18	14,078	9,092
სუბორდინირებული ვალი	15	13,467	8,420
სულ ვალდებულებები		647,146	494,222
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	19	4,400	4,400
სხვა რეზერვები		(80)	-
გაუნაწილებელი მოგება		125,157	116,070
სულ კაპიტალი		129,477	120,470
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		776,623	614,692

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ

ზაალ ფირცხალავა გენერალური დირექტორი

ირაკლი ზათიაშვილი ფინანსური დირექტორი

25 აპრილი, 2019 წ.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	2018	2017
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		154,979	128,467
ბანკებში განთავსებული ფულადი სახსრები და ნაშთები		2,288	1,820
		157,267	130,287
საპროცენტო ხარჯი			
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები		(55,030)	(38,804)
სუბორდინირებული სესხები		(940)	(893)
მომხმარებელთა ანგარიშები		(127)	-
გამოშვებული მარტივი თამასუქები		-	(40)
		(56,097)	(39,737)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		101,170	90,550
საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ აქტივებზე	9	(12,821)	(9,680)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გათვალისწინებით		88,349	80,870
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	21	20,849	20,115
საკომისიო ხარჯი	22	(4,397)	(4,521)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		16,452	15,594
წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან	23	(993)	(2,168)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	24	562	561
სხვა საოპერაციო ხარჯი		(450)	(991)
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი		15,571	12,996
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	25	(53,261)	(48,440)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11	(3,806)	(3,346)
სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	26	(22,257)	(19,982)
არასაპროცენტო ხარჯი		(79,324)	(71,768)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		24,596	22,098
მოგების გადასახადის ხარჯი	12	(4,405)	(1,967)
წლის მოგება		20,191	20,131
სხვა სრული ზარალი, რომელიც არ რეკლასიფიცირდება მომდევნო პერიოდის მოგებაში ან ზარალში - ბანკის საკრედიტო რისკის გამო იმ ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ცვლილება, რომელიც მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულის კატეგორიას, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	3	(80)	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		20,111	20,131

5-61 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათას ლარში)

	<i>სააქციო კაპიტალი</i>	<i>გაუნაწი- ლებელი მოგება</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების რეზერვები</i>	<i>სულ საკუთარი კაპიტალი</i>
31 დეკემბერი, 2016 წ.	4,400	110,939	-	115,339
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	20,131	-	20,131
დივიდენდები (მე-19 შენიშვნა)	-	(15,000)	-	(15,000)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	4,400	116,070	-	120,470
ფასს 9-ის გამოყენების გავლენა (მე-3 შენიშვნა)	-	(578)	-	(578)
ფასს 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი	4,400	115,492	-	119,892
წლის მოგება	-	20,191	-	20,191
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	(80)	(80)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	20,191	(80)	20,111
დივიდენდები (მე-19 შენიშვნა)	-	(10,526)	-	(10,526)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,400	125,157	(80)	129,477

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	2018	2017
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		157,175	129,335
გადახდილი პროცენტი		(52,883)	(38,063)
მიღებული საკომისიო		20,054	20,264
გადახდილი საკომისიო		(4,368)	(4,521)
რეალიზებული შემოსულობა უცხოურ ვალუტებში			
განხორციელებული ოპერაციებიდან		2,344	337
სხვა მიღებული შემოსავალი		445	269
სხვა გადახდილი ხარჯი		(450)	(375)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(46,875)	(48,859)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(21,217)	(21,365)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		54,225	37,022
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
წარმოებული ფინანსური აქტივები		1,182	3,705
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		2,982	(17,970)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(116,871)	(85,447)
სხვა ფინანსური აქტივები		(1,441)	(1,289)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
მომხმარებელთა ანგარიშები		13,396	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		487	1,449
გამოშვებული მარტივი თამასუქები		-	(550)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(46,040)	(63,080)
გადახდილი მოგების გადასახადი		-	(3,535)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(46,040)	(66,615)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(5,260)	(4,208)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		64	67
ახალი ბიზნესების შექმნა	5	(47,532)	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(52,728)	(4,141)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული სესხები	16	309,402	243,341
ნასესხები სახსრებისა და სუბორდინირებული სესხების დაფარვა	16	(200,077)	(170,100)
გადახდილი დივიდენდები	19	(10,526)	(15,000)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		98,799	58,241
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა / (შემცირება)		31	(12,515)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(605)	(2,515)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	52,785	67,815
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლო	6	52,211	52,785

5-61 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

ორგანიზაციული მოწყობა და საქმიანობა

სს „კრედო ბანკი“ (შემდგომში - „ბანკი“) დაფუძნდა 2007 წელს მდგრადი დაკრედიტების მომსახურების გაწევის მიზნით იმ ინდივიდუალური მეწარმეებისთვის, რომლებსაც კრედიტებზე ტრადიციული საბანკო სისტემის მეშვეობით ხელი არ მიუწვდებოდათ. ბანკი მხარს უჭერს საქართველოში კერძო ეკონომიკის განვითარებას მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის მეწარმეებისა და კომპანიებისთვის საკრედიტო და მასთან დაკავშირებული მომსახურების მიწოდებით. 2017 წლის 20 მარტს ბანკმა მიიღო საბანკო ლიცენზია საქართველოს ეროვნული ბანკისგან (შემდგომში - „სებ“). ბანკის საიდენტიფიკაციო კოდია 205232238.

აქციონერები

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ ასეთია:

<i>აქციონერი</i>	<i>წილობრივი მონაწილეობა %</i>
Access Microfinance Holding AG	60.20%
Triodos SICAV II (Triodos Microfinance Fund)	9.90%
Triodos Custody B.V., Triodos Fair Share Fund	9.90%
ResponsAbility Participations AG	9.34%
ResponsAbility SICAV (Lux) – responsAbility SICAV (Lux) Microfinance Leaders Fund	1.87%
ResponsAbility Management Company S.A., responsAbility Global Microfinance Fund	8.79%

ბანკის აქციონერთა შორის წილობრივი მონაწილეობა, დივიდენდის მიღებისა და ხმის უფლება განაწილებულია მათ მიერ ფლობილი ჩვეულებრივი აქციების პროპორციულად.

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე, 60.2% ხმის უფლებით, არის გერმანული სააქციო საზოგადოება „Access Microfinance Holding AG“.

ბანკის უმაღლესი მმართველი ორგანო არის აქციონერთა საერთო კრება. ბანკის ოპერაციებზე ზედამხედველობას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, რომლის წევრებიც ინიშნებიან აქციონერთა საერთო კრების მიერ. ბანკის ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული დირექტორთა საბჭო. ბანკის იურიდიული მისამართია: რევაზ თაბუკაშვილის ქუჩა #27, თბილისი, საქართველო.

ბიზნესგარემო

ბანკი საქმიანობას ეწევა საქართველოს ტერიტორიაზე. შესაბამისად, მასზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც ახასიათებს განვითარებადი ბაზრის თვისებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული.

ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ქართული ლარი (შემდგომში - „ლარი“). ფინანსური ინფორმაცია წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ბანკმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტების ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის 1 იანვარს ან შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკმა ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები თუ ცვლილებები, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

ფასს(IFRS) 9 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ 2018 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს არ გადაუანგარიშებია 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია ფასს 9-ის მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის. ამიტომ 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია გაცხადებულია ბასს 39-ის შესაბამისად და არ ედრება 2018 წლისთვის წარმოდგენილ ინფორმაციას. ფასს 9-ის მიღების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები პირდაპირ გაუნაწილებელ მოგებაშია აღიარებული 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით და მოცემულია ქვემოთ:

(ა) კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით, ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდის“ (SPPI) კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირდება, როგორც სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში. ამ კრიტერიუმის თანახმად, სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არ შეესაბამება „დაკრედიტების ძირითად სქემას“, მაგალითად, ინსტრუმენტები, რომლებიც შეიცავს კონვერტაციის ჩართულ ოფციონს ან „რეგრესის უფლების არმქონე სესხები“ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. სავალო ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, რომლებიც აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას მათი კლასიფიკაცია განისაზღვრება იმ ბიზნესმოდელის საფუძველზე, რომლითაც იმართება ეს ინსტრუმენტები:

- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით“, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების და გაყიდვის მიზნით“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომლებიც იმართება სხვა საფუძველზე, მათ შორის სავაჭრო ფინანსური აქტივები, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში.

წილობრივი ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირებული უნდა იქნეს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, გარდა ისეთი შემთხვევებისა, როდესაც ხდება ინსტრუმენტების შეუქცევადი კლასიფიცირება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით კლასიფიცირებული კაპიტალის ინვესტიციების შემთხვევაში, ყველა რეალიზებული და არარეალიზებული შემოსულობა და ზარალი, გარდა დივიდენდის სახით შემოსვლისა, აღიარებული უნდა იქნეს სხვა სრულ შემოსავალში, მოგებაში ან ზარალში შემდგომი გადატანის გარეშე.

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება მეტწილად უცვლელი რჩება და არ განსხვავდება არსებული ბასს 39-ის მოთხოვნებისგან. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები კვლავაც შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები აღარ არის გამოიჯნული დაკავშირებული ფინანსური აქტივისგან.

(ბ) გაუფასურება

ფასს 9-ის მიღებამ საფუძვლიანად შეცვალა ბანკის მიერ სესხის გაუფასურების აღრიცხვა, რადგან ბასს 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომა ჩაანაცვლა საპროგნოზო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით. 2018 წლის 1 იანვრიდან ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით (FVPL), ბანკი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ფასს 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო თორმეტი თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას. ბანკის გაუფასურების დარიცხვის მეთოდოლოგია დაწვრილებით არის განხილული 27-ე შენიშვნაში. ფასს 9-ის გამოყენების რაოდენობრივი გავლენა 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით წარმოდგენილია ქვემოთ, (გ) თავში.

(გ) ფასს 9-ზე გადასვლის ეფექტი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფასს 9-ის მიღების გავლენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, მათ შორის ბასს 39-ის მიხედვით გაწეული საკრედიტო ზარალის გაანგარიშების ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით ჩანაცვლების ეფექტი.

ბასს 39-ის მიხედვით საბალანსო ღირებულებების და ფასს 9-ის მიხედვით გაცხადებული ნაშთების 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით შეჯგერების შედეგი ასეთია:

ფინანსური აქტივები	ბასს 39-ის მიხედვით შეფასება			ბელაბალი შეფასება			ფასს 9	
	მითითება	კატეგორია	თანხა	რეკლასიფიკაცია	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	სხვა	თანხა	კატეგორია
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	A	L&R ¹	52,785	-	-	-	52,785	ამორტიზებული
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ წარმოებული ფინანსური აქტივები	A	L&R	19,752	-	-	-	19,752	ამორტიზებული
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები - ამორტიზებული ღირებულება	A	FVPL	3,717	-	-	-	3,717	ღირებულება (სავალდებულო)
სხვა ფინანსური აქტივები	A	L&R	514,476	-	894	(1,783)	513,587	ამორტიზებული ღირებულება
არაფინანსური აქტივები	A	L&R	4,878	-	-	-	4,878	ამორტიზებული ღირებულება
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი			578	-	(75)	268	771	
სულ აქტივები, რომლებზეც ფასს 9-მ იმოქმედა			596,186	-	819	(1,515)	595,490	
ფინანსური ვალდებულებები								
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები		FVPL	(610)	-	-	-	(610)	FVPL (სავალდებულო)
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები	B	L&R ¹ L&R ¹	(476,100)	13,018	-	-	(463,082)	ამორტიზებული ღირებულება
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	B	FVPL	-	(13,018)	-	118	(12,900)	FVPL (კლასიფიცირებული)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		L&R ¹	(9,092)				(9,092)	ამორტიზებული ღირებულება
სუბორდინირებული ვალი		L&R ¹	(8,420)	-	-	-	(8,420)	ამორტიზებული ღირებულება
სულ ვალდებულებები, რომლებზეც ფასს 9-მ იმოქმედა			(494,222)	-	-	118	(494,104)	

¹ L&R: სესხები და მისაღები ანგარიშები.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

- ა როგორც ბანკმა დაასკვნა, 2018 წლის 1 იანვრისთვის ყველა ფინანსური აქტივი, გარდა წარმოებულ ფინანსური აქტივებისა, აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმებს და, ბიზნესმოდელის მიხედვით, მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით. ამიტომ, ეს ფინანსური აქტივები, რომლებიც ადრე, ბასს 39-ის მიხედვით, ამორტიზებული ღირებულებით იყო შეფასებული, ბანკმა მიაკუთვნა ამორტიზებული ღირებულებით ფასს 9-ის მიხედვით შეფასებული ფინანსური აქტივების კატეგორიას.
- ბ 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, ბანკმა სამართლიანი ღირებულებით შესაფასებლად, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, განსაზღვრა ერთი კონკრეტული ფიქსირებული განაკვეთის მქონე აშშ დოლარში გამოხატული სესხის კონტრაქტი, რომლის სამართლიანი ღირებულების ცვლილება გაიქვითა შესაბამისი სავალუტო სვოპის კონტრაქტის სამართლიანი ღირებულების ცვლილებებთან, რათა აღმოფხვრილიყო შესაბამისი სააღრიცხვო შეუსაბამოები. განსაზღვრის (კლასიფიკაციის) შემდეგ, სამართლიანი ღირებულების 80 ლარით ცვლილება, რომელიც საკრედიტო რისკის შეცვლით იყო გამოწვეული, აისახა სხვა სრულ შემოსავალში, ხოლო სამართლიანი ღირებულების დანარჩენი ცვლილება - მოგებაში ან ზარალში.

ფასს 9-ზე გადასვლის გავლენა რეზერვებსა და გაუნაწილებელ მოგებაზე ასეთია:

	<i>რეზერვები და გაუნაწილებელი მოგება</i>
გაუნაწილებელი მოგება	
საბოლოო ნაშთი ბასს 39-ის მიხედვით (2017 წლის 31 დეკემბერი)	116,070
ამორტიზებული ღირებულებით ფლობილი ფინანსური ვალდებულებების მოგებაში ან ზარალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებზე რეკლასიფიკაციის გავლენა ხელახალ შეფასებაზე	118
ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება	894
ფასს 9-ზე გადასვლის სხვა ეფექტი	(1,783)
გადავადებული გადასახადი ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით	193
ფასს 9-ის მიხედვით გადანაწილებული საწყისი ნაშთი (2018 წლის 1 იანვარი)	115,492
მთლიანი ცვლილება კაპიტალში ფასს 9-ის მიღების გამო	(578)

ქვედა ცხრილში ერთმანეთთან შეჯერებულია სესხებზე შესაძლო დანაკარგების აგრეგირებული საწყისი რეზერვი ბასს 39-ის მიხედვით და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ფასს 9-ის მიხედვით.

	<i>სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი ბასს 39-ის მიხედვით 2017 წლის 31 დეკემბერს</i>	<i>ხელახალი შეფასება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასს 9-ის მიხედვით 2018 წლის 1 იანვარს</i>
გაუფასურების რეზერვი შემდეგისთვის:			
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხები და მისაღები ანგარიშები	8,193	(894)	7,299

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“

2014 წლის მაისში გამოცემული და 2016 წლის აპრილში შეცვლილი ფასს 15 და განსაზღვრავს ხუთეტაპიან მოდელს, რომელიც გამოიყენება მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლების ასახვისთვის. ფასს 15-ის მიხედვით, შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის მომხმარებლისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ. თუმცა, სტანდარტი არ ეხება ფინანსურ ინსტრუმენტებთან და იჯარასთან დაკავშირებულ შემოსავალს და ამიტომ არ ახდენს გავლენას ბანკის შემოსავლის ძირითად ნაწილზე, მათ შორის საპროცენტო შემოსავალზე, რომლებიც ექვევა ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ მოქმედების არეალში. ამის შედეგად, ბანკის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ამ სტანდარტის მიღება გავლენას არ ახდენს. ბანკმა დაასკვნა, რომ ფასს 15-ის არსებითი გავლენა არ მოუხდენია მის საკომისიო შემოსავალზე. შეფასებისას ბანკმა გაითვალისწინა, რომ კრედიტებთან დაკავშირებული მომსახურების საკომისიო ცალკე გარიგებას წარმოადგენს, რომელიც ფასს 15-ის არეალშია და არ აისახება შესაბამისი ფინანსური აქტივების ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთში.

ფასიკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 22 „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში და ანაზღაურება ავანსად“

ინტერპრეტაციის თანახმად, წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც საწარმო თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. თანხის არაერთი წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, საწარმომ თანხის თითოეული წინასწარი გადახდისთვის ან მიღებისთვის ცალკე უნდა განსაზღვროს ოპერაციის თარიღი. ამ ინტერპრეტაციას არანაირი გავლენა არ აქვს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, მოთხოვნამდე ანაზღაურებას, სებ-ისგან მისაღებ ვალდებულებებს, გარდა სავალდებულო რეზერვებისა, შეუზღუდავი წვდომის მიმდინარე ანგარიშებს და ბანკებში განთავსებულ მოკლევადიან ანაზღაურებას, რომელთა ვადა მაქსიმუმ სამი თვეა და რომელთა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი უმნიშვნელოა.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სებ-ში სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს პროცენტთან აქტივებს. რეგულაციის თანახმად ბანკს შეზღუდული აქვს შესაძლებლობა გამოიტანოს ხსენებული დეპოზიტები და, შესაბამისად, ისინი არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ნაწილში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, მაგალითად წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე:

- ▶ დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ამ ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, მაგრამ როდესაც ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მაშინ ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

ბანკი თავისი წარმოებული და სავაჭრო ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ბანკმა შეიძლება ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

2018 წლის 1 იანვრამდე ბანკი თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენდა სესხებად და მისაღებ ანგარიშებად (ამორტიზებული ღირებულება), სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულად, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გასაყიდად გამიზნულად ან დაფარვის ვადამდე ფლობილად (ამორტიზებული ღირებულება).

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ისინი ვაჭრობისთვისაა გამიზნული, ან არის წარმოებული ინსტრუმენტები, ან სამართლიანი ღირებულებითაა კლასიფიცირებული.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

2018 წლის 1 იანვრამდე მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავდა არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადახდებით, რომლებიც არ იყო კოტირებული აქტიურ ბაზარზე, გარდა იმ აქტივებისა:

- ▶ რომლებსაც ბანკი უპირებს დაუყოვნებლივ ან უახლოეს მომავალში გაყიდვას;
- ▶ რომლებსაც ბანკი თავდაპირველი აღიარებისას მიაკუთვნებს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახულის ან გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიას;
- ▶ რომლებზეც ბანკმა შეიძლება მთლიანად არ ამოიღოს თავდაპირველი ინვესტიცია ამა თუ იმ მიზეზით, გარდა კრედიტის გაუფასურების მიზეზისა, და რომლებიც მიეკუთვნება გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიას.

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს (SPPI).

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავდეს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსურ აქტივებს თავისი ბიზნესსამოცანების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელის, დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორც არის, მაგალითად:

- ▶ როგორ ხდება ბიზნესმოდელის ეფექტურობისა და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება და ანგარიშგება საწარმოს ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის;
- ▶ რისკები, რომლებიც მოქმედებს ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე (და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე) და, კერძოდ, როგორ იმართება ეს რისკები;
- ▶ როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, ანაზღაურება ეყრდნობა თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან ამოღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ ბანკის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნესმოდელის შეფასება ეყრდნობა გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს, „ყველაზე უარესი“ ან „სტრესული შემთხვევების“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირება

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები საკრედიტო ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არის ფულის დროითი ღირებულების ანაზღაურება და საკრედიტო რისკი. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ბანკი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს არაარსებითზე მეტ რისკს ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვალებადობას, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სახელშეკრულებო გარიგებას, არ წარმოქმნის ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირითადი თანხის და დაუფარავ ბალანსზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს. ასეთ შემთხვევებში ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სესხების გაცემის ვალდებულება

ბანკი იღებს სესხის გაცემის ვალდებულებას. სესხების გაცემის ვალდებულებები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ბანკს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით. ბასს 39-ის მიხედვით, ანარიცხები იქმნებოდა წამგებიანი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, მაგრამ 2018 წლის 1 იანვრიდან ასეთ ხელშეკრულებებს შეეხო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით ანარიცხების შემქმნის მოთხოვნები.

სესხები და მისაღები ანგარიშები

2018 წლის 1 იანვრამდე სესხები და მისაღები ანგარიშები იყო ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადახდების მქონე არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, რომლებიც კოტირებული არ იყო აქტიურ ბაზარზე. აღნიშნული ინსტრუმენტები არ იყო განკუთვნილი სასწრაფო ან მოკლევადიანი გადაყიდვისთვის, და არ იყო კლასიფიცირებული, როგორც სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები ან გასაყიდად გამოზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები. ასეთი აქტივები აღირიცხებოდა ამორტიზებული ღირებულებით მოქმედი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდებოდა მოგებაში ან ზარალში, როდესაც ხდებოდა სესხებისა და მისაღები ანგარიშების აღიარების შეწყვეტა ან გაუფასურება, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი არ ახდენს თავისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, გარდა ისეთი გამონაკლისი შემთხვევებისა, როცა ბანკი ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასდროს ხდება.

რესტრუქტურული სესხები

თუ კლიენტი ვერ ახერხებს შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით სესხის დაფარვას თავის ფინანსურ მდგომარეობაში მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით მომხდარი ცვლილებების გამო, მაგრამ სესხის დაფარვას, სავარაუდოდ, შეძლებს გრაფიკის შეცვლის შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების ნაცვლად, ბანკი შეეცდება მოახდინოს სესხის რესტრუქტურისაგან.

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება მე-2 ეტაპის სახით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ბანკი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის შეცვლა;
- ▶ თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა SPPI კრიტერიუმს.

თუ მოდიფიკაცია არსებითად არ შეცვლის ფულად ნაკადებს, იგი არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიკაციით გამოწვეულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

თუ მოდიფიკაცია არ იწვევს გაუფასურების შეწყვეტას, ბანკი ასევე ხელახლა აფასებს იმას, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან ხომ არ უნდა მოხდეს აქტივების კლასიფიცირება გაუფასურებულად. როდესაც მოდიფიკაციის შედეგად ხდება აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად, ის დარჩება მე-3 ეტაპზე მანამ, სანამ მომხმარებელი მთლიანად დაფარავს დავალიანებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება ბასს 39-ის მიხედვით

2018 წლის 1 იანვრამდე ბანკი თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებდა, ხომ არ არსებობდა ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად განიხილებოდა მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობდა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ერთი ან მეტი მოვლენის შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის ეს შემთხვევა გავლენას ახდენდა ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელ ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია. გაუფასურების არსებობის ობიექტური ნიშანი შეიძლება ყოფილიყო ის ფაქტი, რომ მევალე ან მევალეთა ჯგუფი განიცდის მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს, არღვევს სესხის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებას, არსებობს გაკოტრების ან სხვა სახის ფინანსური რეორგანიზაციის მაღალი ალბათობა და არსებული მონაცემები მიუთითებს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი მომავალი ნაკადების შემცირებაზე, მაგალითად, როგორც არის ცვლილებები ვადაგადაცილებული გადახდების დონეში ან ეკონომიკურ პირობებში, რომლებსაც უკავშირდება ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების და მომხმარებლებზე გაცემული სესხების შეფასებისას ბანკი თავდაპირველად ინდივიდუალურად ადგენდა, არსებობდა თუ არა გაუფასურების ობიექტური საფუძველი ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივებისთვის ან კოლექტიურად არამნიშვნელოვანად მიჩნეული ფინანსური აქტივებისათვის. თუ განისაზღვრებოდა, რომ ინდივიდუალურად შეფასებული ფინანსური აქტივის (განურჩევლად იმისა, მნიშვნელოვანია ის თუ არა) გაუფასურების ობიექტური საფუძველი არ არსებობდა, აქტივის ჩართვა ხდებოდა ფინანსური აქტივების ჯგუფში, რომელსაც ახასიათებდა ანალოგიური საკრედიტო რისკები და ამ ფინანსური აქტივების ჯგუფის შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდებოდა კოლექტიურად. აქტივები, რომელთა გაუფასურება ფასდებოდა ინდივიდუალურად და რომელთათვისაც ხდებოდა გაუფასურების ზარალის აღიარება, არ შედის გაუფასურებასთან მიმართებაში აქტივების ერთობლივად შეფასების პროცესში.

თუ არსებობს გაუფასურების ზარალის წარმოშობის ობიექტური საფუძველი, ზარალის თანხა აღირიცხება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის (გარდა მომავალში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა, რომელსაც ჯერ ადგილი არ ჰქონია).

აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდებოდა გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდებოდა მოგებაში ან ზარალში. საპროცენტო შემოსავალი ერიცხებოდა დაუფარავ ძირითად თანხას აქტივის თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით.

როგორც წესი, სესხები თავიანთ რეზერვთან ერთად ჩამოიწერებოდა მაშინ, როდესაც შესაბამისი სესხი 180 დღეზე მეტი ხნით იყო ვადაგადაცილებული.

თუ ჩამოწერების ამოღება მოგვიანებით ხერხდებოდა, ეს აისახებოდა მოგება-ზარალის ანგარიშგების კრედიტში, როგორც ფინანსურ აქტივებზე საკრედიტო ზარალის ხარჯის შემცირება.

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნით, ფინანსური აქტივები დაჯგუფდა ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს ვადაგადაცილების სტატუსს.

გაუფასურებასთან მიმართებაში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების სამომავლო ფულადი ნაკადები განისაზღვრა მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ისტორიული ზარალის შესაბამისად. ზარალის ისტორიული მონაცემები დაკორექტირდა ამჟამინდელ მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა გათვალისწინებულ იქნას ამჟამინდელი პირობები, რომლებიც არ მოქმედებდა ისტორიული ზარალის წლებში, და არ იქნას გათვალისწინებული ისტორიული ზარალის პერიოდის ის გარემოებები, რომლებიც ამჟამად აღარ არსებობს. სამომავლო ფულადი ნაკადების სავარაუდო ცვლილებები ასახავს და უკავშირდებოდა წლიდან წლამდე გარკვეული თარიღისათვის მომხმარებელ ცვლილებებს (როგორც არის გადახდისუნარიანობა და სხვა ფაქტორები, რომლებიც ჯგუფში ზარალის ან მისი მასშტაბის განმსაზღვრელია). სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდოლოგიის და დამუშავების, რომლებიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის მიზნით, გადაიხედებოდა რეგულარულად განსაზღვრულ და რეალურ ზარალს შორის სხვაობის შემცირების მიზნით.

ფასს 9-ის მიხედვით გაუფასურების შეფასების შესახებ ინფორმაცია 27-ე შენიშვნაშია წარმოდგენილი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა ან (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან (ბ) არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ დათმო აქტივზე კონტროლი.

ჩამოწერები

ბანკი უიმედოდ მიჩნეულ აქტივებს, როგორც წესი, 180 დღით ვადაგადაცილების შემდეგ ჩამოწერს. თუ ჩამოსაწერი თანხა დაგროვილი ზარალის რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ ემატება რეზერვს და შემდეგ გამოიქვითება საერთო საბალანსო ღირებულებიდან. ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება საკრედიტო ზარალის ხარჯში. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას. ჩამოწერის შემდეგ ბანკი აგრძელებს სესხის ამოღების პროცესს ყველა სამართლებრივი გზის მეშვეობით.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღიარდება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკი აფორმებს სხვადასხვა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებსა და უცხოური ვალუტის სვოპებს (საკომპენსაციო სესხები) სავალუტო და კაპიტალის ბაზრებზე. კონტრაქტები, ძირითადად, ადგილობრივი ბანკები არიან.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასდადებით ან ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება აქტივებად, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი).

მიუხედავად იმისა, რომ ბანკს აქვს წარმოებული ინსტრუმენტები რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის, ეს ინსტრუმენტები არ აკმაყოფილებს ჰეჯირების აღრიცხვის კრიტერიუმებს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები ვალდებულებების სახით მაშინ კლასიფიცირდება, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ნასესხები სახსრები შედის ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებსა და სუბორდინირებულ სესხებში და წარმოადგენს ვალდებულებებს ადგილობრივი ბანკების, უცხოური ფინანსური დაწესებულებებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ბანკი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში.

იჯარა

საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მოიჯარე

აქტივების იჯარა, რომელთან მიმართებაშიც მფლობელობის რისკებიც და სარგებელიც მეიჯარის ხელშია, კლასიფიცირდება საოპერაციო იჯარად. საოპერაციო იჯარის საიჯარო თანხები აისახება ხარჯად იჯარის პერიოდზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით და შედის სხვა ზოგად ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

გადასახადით დაბეგვრა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი იანგარიშება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი უკავშირდება სხვა სრული შემოსავლის მუხლებს ან გარიგებებს აქციონერებთან, რომლებიც პირდაპირ კაპიტალშია აღიარებული. ასეთ შემთხვევებში მისი აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებით ხდება აქტივებისა და ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

გადასახადით დაბეგვრა (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აისახება იმ პირობით, თუ არსებობს დასაბეგრი მოგების მიღების ალბათობა, რომლითაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოსაქვითი სხვაობების დაფარვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დაირიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წელი</u>
შენობა-ნაგებობები	20
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	2
ავეჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	2-5
პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები	10

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა ზოგად ადმინისტრაციულ ხარჯებში, თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს მომხმარებლებთან ურთიერთობას (აღიარებულია საწარმოთა გაერთიანებაში), ლიცენზიებს, ძირითად საბანკო პროგრამასა და სხვა პროგრამულ უზრუნველყოფას. ლიცენზიები წარმოადგენს სხვადასხვა პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენების უფლებას. ძირითადი საბანკო პროგრამა არის ბუღალტრული აღრიცხვისა და სესხების პორტფელის მართვის პროგრამა. სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა გულისხმობს ბანკის მიერ შექმნილ შიდა პროგრამებსა და სხვა შექმნილ პროგრამებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღიარებულია თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შექმნილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდეგ არამატერიალური აქტივები აღიარებულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 2-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ვადიანი არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ანარიცხები

რეზერვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან არაკონტრაქტული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოიქვითება ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდებზე ინფორმაციის წარმოდგენა ხდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება ან თუ ისინი შეთავაზებული ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა მათზე ინფორმაცია წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა მასზე ინფორმაცია წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით (2018 წლის 1 იანვრამდე: ფინანსური აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით). ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდილი და მიღებული ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ვადაზე ან, როცა შესაძლებელია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ბანკი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

შემნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიღებით და ამ განაკვეთის გამოყენებით აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე. საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომელით, თავდაპირველი აღიარებისას, ახდენს მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) დისკონტირებას შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ ორ კატეგორიად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს სიცოცხლის დაზღვევიდან და სხვა მომსახურების ღირებულებას. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება, და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

საოპერაციო მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

მომხმარებლის მიერ ცალკე შესრულებული ოპერაციებიდან გამომდინარე გასამრჯელოს აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისას. გასამრჯელო და გასამრჯელოს ის კომპონენტები, რომლებიც უკავშირდება გარკვეულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო ვალუტაა.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში და, ამავდროულად, სამუშაო ვალუტაშიც, რომლის კონვერტაციაც ხდება გარიგების თარიღისთვის სემ-ის მიერ დადგენილი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახალი კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ნაწილში.

არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის ნაწილში.

საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2018 წლის 31 დეკემბერსა და 2017 წლის 31 დეკემბერს, შესაბამისად, იყო 2.6766 ლარი და 2.5922 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ბანკი ამ სტანდარტების მიღებას შემდგომში დაგეგმავს აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულები მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას შესაბამისი აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამოიჩინებს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს 16, რომელიც ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის, მოიჯარეებს და მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის თანახმად ხდებოდა.

ბანკი ფასს 16-ის მიღებას აპირებს მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომის გამოყენებით, ფასს 16-ის თავდაპირველი გამოყენების ჯამური (კუმულაციური) ეფექტით, რომელიც აღიარებულია თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის. ბანკი გადაწყვეტს სტანდარტის გამოყენებას იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც ადრე, ბასს 17-ისა და ფასიკ 4-ის გამოყენებით, იჯარებად განისაზღვრებოდა. ამიტომ ბანკი არ გამოიყენებს სტანდარტს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც ადრე არ განისაზღვრებოდა იჯარის შემცველად ბასს 17-ისა და ფასიკ 4-ის გამოყენებით.

ბანკი გადაწყვეტს სტანდარტით გათვალისწინებული გამონაკლისების გამოყენებას იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ბანკი ამჟამად აფასებს ფასს 16-ის მიღების გავლენას, მაგრამ ფასს-ზე გადასვლის თარიღისთვის არ მოელის, რომ ამ სტანდარტს რამე გავლენა ექნება მის კაპიტალზე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამონაკლისები. ფასს 17-ის ზოგადი მიზანია სააღრიცხვო მოდელის შექმნა სადაზღვევო ხელშეკრულებები, რომელიც უფრო სასარგებლო და თანმიმდევრული იქნება მზღვეველებისთვის. ფასს 4-ის მოთხოვნებისგან განსხვავებით, რომლებსგანაც მანამდე მოქმედი ადგილობრივი სააღრიცხვო პოლიტიკები მეტწილად გათავისუფლებულია, ფასს 17 წარმოადგენს კომპლექსურ მოდელს სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც ბუღალტრული აღრიცხვის ყველა შესაბამის ასპექტს მოიცავს. ფასს 17 წარმოადგენს ზოგად მოდელს, რომელსაც ახლავს:

- ▶ ისეთი ხელშეკრულებების სპეციფიკის გათვალისწინება, რომლებსაც აქვს პირდაპირი მონაწილეობის მახასიათებლები (ცვალებადი გასამრჯელოს მიდგომა);
- ▶ გამარტივებული მიდგომა (პრემიების განაწილების მიდგომა), ძირითადად, მოკლევადიანი ხელშეკრულებებისთვის.

ფასს 17 ძალაში შედის 2021 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შედარებადი რიცხოვრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს 9-სა და ფასს 15-ს, ფასს 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს. ეს სტანდარტი ბანკს არ ეხება.

ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია - „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“

ინტერპრეტაცია ეხება მოგების გადასახადების აღრიცხვას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც საგადასახადო დაბეგვრა შეიცავს გაურკვევლობას, რაც გავლენას ახდენს ბასს 12-ის გამოყენებაზე. იგი არ ვრცელდება ბასს 12-ის მოქმედების არეალის მიღმა მყოფ გადასახადებზე და მოსაკრებლებზე, ამასთან იგი არ მოიცავს კონკრეტულ მოთხოვნებს გაურკვევლობის შემცველ საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებული ჯარიმებისა თუ საურავების შესახებ. ინტერპრეტაცია კონკრეტულად მოიცავს შემდეგ საკითხებს:

- ▶ საწარმო ინდივიდუალურად განიხილავს თუ არა გაურკვეველი საგადასახადო დაბეგვრის წესებს;
- ▶ დაშვებები, რომლებსაც საწარმო აკეთებს საგადასახადო ორგანოების მიერ გამოყენებული საგადასახადო დაბეგვრის წესების შემოწმების შესახებ;
- ▶ როგორ განსაზღვრავს საწარმო დასაბეგრ მოგებას (საგადასახადო ზარალს), საგადასახადო ზაზებს, გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალს, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებს და საგადასახადო განაკვეთებს;
- ▶ როგორ განიხილავს საწარმო ცვლილებების შეტანას ფაქტებსა და გარემოებებში.

საწარმომ უნდა განსაზღვროს, გაურკვევლობის შემცველი თითოეული საგადასახადო დაბეგვრის შემთხვევა ცალკე განიხილოს, თუ გაურკვევლობის შემცველ ერთ ან მეტ საგადასახადო დაბეგვრასთან ერთად. ამას უნდა მოჰყვეს მიდგომა, რომელიც უკეთესად ახდენს გაურკვევლობის გადაწყვეტის პროგნოზირებას. ინტერპრეტაცია ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, თუმცა მასზე გადასვლის გარკვეულ შეღავათებს ითვალისწინებს. ბანკი ინტერპრეტაციას გამოიყენებს მისი ძალაში შესვლის თარიღიდან. ვინაიდან ბანკი საქმიანობს რთულ საგადასახადო გარემოში, ინტერპრეტაციის გამოყენებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. გარდა ამისა, ბანკს შეიძლება დასჭირდეს პროცესებისა და პროცედურების შემუშავება ინტერპრეტაციის დროულად გამოყენებისთვის საჭირო ინფორმაციის მისაღებად.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიყენა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ცვლილებები ფასს 9-ში: „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“.

ფასს 9-ის მიხედვით, სავალო ინსტრუმენტი შეიძლება შეფასდეს ან ამორტიზებული ღირებულებით, ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იმ პირობით, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხის და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდას“ („SPPI კრიტერიუმში“) და რომ ინსტრუმენტი ამ კლასიფიკაციის შესაბამისი ბიზნესმოდელის ფარგლებშია ფლობილი. ფასს 9-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმს მიუხედავად იმისა, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენა ან გარემოება, რომელიც იწვევს ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტას და განურჩევლად იმისა, თუ რომელი მხარე იხდის ან იღებს გონივრულ კომპენსაციას ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტისთვის.

ცვლილებები გამოყენებული უნდა იქნეს რეტროსპექტულად და ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ეს ცვლილებები გავლენას არ ახდენს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ყოველწლიური გაუმჯობესებების ციკლი 2015-2017 წ.წ. (გამოცემული 2017 წლის დეკემბერში)

ეს გაუმჯობესებები მოიცავს:

ფასს (IFRS) 3 „საწარმოთა გაერთიანება“

ცვლილებები განმარტავს, რომ როდესაც საწარმო მოიპოვებს კონტროლს ბიზნესზე, რომელიც წარმოადგენს ერთობლივ საქმიანობას, მან უნდა გამოიყენოს საწარმოთა ეტაპობრივი გაერთიანების მოთხოვნები, მათ შორის, ერთობლივი საქმიანობის აქტივებსა და ვალდებულებებში მანამდე ფლობილი წილების სამართლიანი ღირებულებით გადაფასების მოთხოვნა. ამ დროს მყიდველი საწარმო გადააფასებს ერთობლივ საქმიანობაში მის მფლობელობაში მანამდე არსებულ მთლიან წილს.

საწარმო ამ ცვლილებებს იყენებს საწარმოთა ისეთი გაერთიანებების შემთხვევაში, რომელთა შესყიდვის თარიღი ექცევა 2019 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებულ პირველ წლიურ საანგარიშგებო პერიოდში. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ეს ცვლილებები ბანკის სამომავლო საწარმოთა გაერთიანებებს შეეხება.

ფასს (IFRS) 11 „ერთობლივი გარიგებები“

მხარეს, რომელიც მონაწილეობს ერთობლივ საქმიანობაში, მაგრამ არ აქვს მასზე ერთობლივი კონტროლი, შეუძლია მოიპოვოს ერთობლივი საქმიანობის ერთობლივი კონტროლი, თუ ერთობლივი საქმიანობა წარმოადგენს ფასს 3-ით განმარტების შესაბამის ბიზნესს. ცვლილებების მიხედვით, ერთობლივ საქმიანობაში მანამდე ფლობილი წილების გადაფასება არ ხდება.

საწარმო ამ ცვლილებებს იყენებს ისეთი გარიგებებისთვის, რომლებზეც მოიპოვებს ერთობლივ კონტროლს 2019 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული პირველი წლიური საანგარიშგებო პერიოდის ათვლიდან. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ეს ცვლილებები ამჟამად არ ეხება ბანკს, მაგრამ შეიძლება მის სამომავლო გარიგებებზე გავრცელდეს.

ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“

ცვლილებების მიხედვით, მოგების გადასახადის გავლენა დივიდენდებზე უფრო პირდაპირ უკავშირდება წარსულში მომხდარ გარიგებებს ან მოვლენებს, რომლებმაც წარმოქმნა გასანაწილებელი მოგება, და არა მფლობელებზე განაწილებებს. შესაბამისად, საწარმო დივიდენდებზე დარიცხულ მოგების გადასახადს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში, სხვა სრულ შემოსავალში ან საკუთარ კაპიტალში იმისდა მიხედვით, თუ სად აღიარა საწარმომ თავდაპირველად ეს წარსულში მომხდარი გარიგებები ან მოვლენები.

საწარმომ ეს ცვლილებები უნდა გამოიყენოს 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. როდესაც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებებს, მან ისინი უნდა გამოიყენოს უადრესი შედარებადი პერიოდის დასაწყისიდან აღიარებულ დივიდენდებზე მოგების გადასახადის გავლენის აღრიცხვისას. ვინაიდან ბანკის არსებული პრაქტიკა შესაბამისობაშია ამ ცვლილებებთან, იგი არ მოელის რამე გავლენას თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ბანკის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. იხილეთ 28-ე შენიშვნა.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ეს პროგნოზები ეყრდნობა რამდენიმე ფაქტორს, რომელთა ცვლილებამ შეიძლება განაპირობოს რეზერვების სხვადასხვა დონე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ბანკი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც ეყრდნობა ბუღალტრულ გადაწყვეტილებებს და პროგნოზებს მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როდესაც მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კოლექტიურად ფასდება;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ის ზრდა, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული სესხის გაუფასურების რეზერვის ოდენობა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 9,506 ლარი (2017 წ.: 8,193 ლარი ბასს 39-ის მიხედვით შეფასებით). დაწვრილებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია მე-9 და 27-ე შენიშვნებში.

(ათას ლარში)

5. საწარმოთა გაერთიანება

2018 წლის აგვისტოში ბანკმა შეისყიდა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების - შპს „კრედიტ პლიუსის“ და შპს „ბიაიჯის“ სასესხო პორტფელები და დაიქირავა მათი თანამშრომლები. შესყიდვის მიზეზი იყო საქართველოს მიკროსაფინანსო ბაზარზე არსებული არაორგანიზებული ზრდის შესაძლებლობის გამოყენება. ხელმძღვანელობამ მიიჩნია, რომ შეძენილი აქტივების და პროცესების პაკეტი წარმოადგენს ბიზნესს და, შესაბამისად, ეს გარიგება არის საწარმოთა გაერთიანება, რომელიც ექცევა ფასს 3-ის მოქმედების არეალში.

შეძენილი ამოცნობადი წმინდა აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შესყიდვის თარიღისთვის იყო:

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	44,780
არამატერიალური აქტივები	3,238
სულ აქტივები	48,018
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(486)
სულ ამოცნობადი წმინდა აქტივები	47,532
გადახდილი ფულადი ანაზღაურება	47,532
გუდვილი	-

შეძენილი საწარმოები გახდა ბანკის განუყოფელი ნაწილი და ამიტომ შეუძლებელია პერიოდის განმავლობაში ბანკის მიერ მიღებულ შემოსავალსა და წმინდა მოგებაზე მათი გავლენის შეფასება.

6. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	22,490	19,395
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	11,013	4,154
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	8,708	15,036
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	10,000	14,200
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,211	52,785

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სრულად მიეკუთვნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების 1-ელ ეტაპს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ არის არსებითი. 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიმდინარე ანგარიშების უმეტესობა განთავსებულია „BB-“ რეიტინგის მქონე ბანკებში. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში ლარში და აშშ დოლარში გამოხატული მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზღაურებები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზღაურების 71.12%-ს და 12.76%-ს, შესაბამისად (2017 წლის 31 დეკემბერი: ლარი 55.30% და აშშ დოლარი 40.88%).

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს სავალდებულო რეზერვს 17,142 ლარის ოდენობით, რომელიც სებ-შია განთავსებული. (2017: 19,752 ლარი). ბანკმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტის დეპოზიტი უნდა გახსნას მომხმარებლებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური დაწესებულებებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-დან 25%-მდე ოდენობით (2017 წ.: 7%-დან 20%-მდე, შესაბამისად). ბანკი აღნიშნულ დეპოზიტებზე გამოიმუშავებს 0.5%-ს (აშშ დოლარი) და 6.5%-ს (ლარი) (2017 წ.: 0.5% (აშშ დოლარი) და 7.25% (ლარი)).

(ათას ლარში)

8. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამცირებლად ბანკი წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს (27-ე შენიშვნა). ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის თანხას და მასზე დაყრდნობით ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაში შესული ცვლილებები. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2018			2017		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდე-ბულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდე-ბულება
უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპები - ადგილობრივი	936	14	-	43,490	3,717	24
სავალუტო სვოპები - უცხოური	13,528	-	1,235	13,528	-	586
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		14	1,235		3,717	610

ხელშეკრულებები ფორმდება ქართულ და უცხოურ საწარმოებთან.

2017 წლის და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს აქვს შემდეგი ტიპის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები:

სვოპები

სვოპები წარმოადგენს კონტრაქტის ტიპს, რომელიც ფორმდება ორ მხარეს შორის საპროცენტო განაკვეთებისა და სავალუტო კურსების მოძრაობების გაცვლის მიზნით წინასწარ შეთანხმებულ (კონკრეტულ) პირობით თანხებზე.

ბანკი ასევე ახდენს ბანკებისგან მიღებული იმ საკომპენსაციო სესხების არაწარმოებული ოპერაციების აგრეგირებას წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სახით (უცხოურ ვალუტაში გამოხატული კონტრაქტები), რომლებიც უზრუნველყოფილია იმავე ბანკებში განთავსებული უცხოური სავალუტო დეპოზიტებით, ვინაიდან ამ ოპერაციების (დეპოზიტის განთავსება და სესხის აღება) შედეგად, რეალურად, იწარმოება ფინანსური ინსტრუმენტები. დასკვნა ეყრდნობა შემდეგ მაჩვენებლებს:

- ▶ მათი შეყვანა ხდება ერთდროულად და ერთმანეთის გათვალისწინებით;
- ▶ მათ ჰყავთ ერთიდაიგივე კონტრაქტი;
- ▶ ისინი დაკავშირებულნი არიან ერთსა და იმავე რისკთან;
- ▶ არ არსებობს ცალსახა ეკონომიკური საჭიროება ან არსებითი ბიზნესამოცანა იმ ოპერაციების ცალ-ცალკე სტრუქტურირებისთვის, რომელთა განხორციელებაც შეუძლებელი იქნებოდა ერთი ოპერაციით;
- ▶ არსებობს პირველადი წმინდა ინვესტიცია, რომელიც იმაზე მცირეა, ვიდრე საჭირო იქნებოდა საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების მიმართ მსგავსი რეაგირების მქონე სხვა ტიპის ხელშეკრულებებისთვის, და მომავალი ანგარიშსწორებისთვის.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების ჩაშლა სექტორებად:

	2018	2017
აგროსესხები	341,012	297,773
ურბანული სესხები	253,267	184,036
ტურისტული სესხები	31,331	17,439
სხვა	63,639	23,421
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	689,249	522,669
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(9,506)	(8,193)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	679,743	514,476

გაუფასურების შეფასების მიზნით ბანკის სასესხო პორტფელი დაყოფილია ბიზნესის და სამომხმარებლო სეგმენტებად. ბიზნესდაკრედიტება, თავის მხრივ, იყოფა მიკროსესხების და მცირე და საშუალო ზომის სესხების ქვესეგმენტებად, იმისდა მიხედვით, თუ რა არის მსესხებლის შემოსავლის წყარო, აგრობიზნესი, ტურიზმი, თუ ურბანული ბიზნესი. სამომხმარებლო სესხების გაცემა იყოფა სამომხმარებლო და სალომბარდო სესხებად. ბანკმა მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესაფასებლად საკრედიტო რისკის პროვიზიის მიხედვით მოახდინა მათი სეგმენტაცია:

	2018	2017
აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	219,185	124,783
აგრო მიკროსესხები	188,351	193,306
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის	132,648	92,416
ურბანული მიკროსესხები	112,155	89,881
სამომხმარებლო სესხები	31,919	15,529
სალომბარდო სესხები	4,601	416
ტურისტული მიკროსესხები	390	6,338
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	689,249	522,669
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(9,506)	(8,193)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	679,743	514,476

ბანკი სესხებს გასცემს ადგილობრივ ვალუტაში, აშშ დოლარში და ევროში.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კორპორატიული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	123,766	526	491	–	124,783
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	342,110	–	–	10	342,120
გადახდილი აქტივები	(250,493)	(759)	(625)	(9)	(251,886)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	228	(207)	(21)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,479)	5,537	(58)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(21)	(3,861)	3,882	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,574)	–	(4,574)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	6,524	106	2,111	1	8,742
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	216,635	1,342	1,206	2	219,185

<i>აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	751	256	386	–	1,393
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	2,006	–	–	–	2,006
გადახდილი აქტივები	(783)	(205)	(1,166)	–	(2,154)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	21	(19)	(2)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,233)	2,243	(10)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(11)	(2,979)	2,990	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	1,675	1,111	1,254	–	4,040
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,574)	–	(4,574)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	50	43	2,053	–	2,146
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,476	450	931	–	2,857

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>აგრო მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	185,995	5,862	1,449	–	193,306
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	176,436	–	–	84	176,520
გადახდილი აქტივები	(184,267)	4,550	(463)	(4)	(180,184)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	723	(610)	(113)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,317)	5,685	(368)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(245)	(3,757)	4,002	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,509)	(54)	(5,563)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,254	80	1,939	(1)	4,272
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	175,579	11,810	937	25	188,351

<i>აგრო მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,425	829	1,010	–	3,264
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	1,060	–	–	–	1,060
გადახდილი აქტივები	(486)	(116)	(770)	–	(1,372)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	46	(43)	(3)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(1,789)	1,834	(45)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(134)	(2,557)	2,691	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	1,092	1,153	1,308	54	3,607
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,509)	(54)	(5,563)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	24	(18)	1,947	–	1,953
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,238	1,082	629	–	2,949

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	90,383	1,624	409	–	92,416
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	110,674	–	–	198	110,872
გადახდილი აქტივები	(74,559)	428	45	(54)	(74,140)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	805	(746)	(59)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,116)	5,293	(177)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1)	(1,136)	1,137	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,608)	(58)	(1,666)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	4,703	142	321	–	5,166
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	126,889	5,605	68	86	132,648

<i>აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	763	155	208	–	1,126
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	622	–	–	–	622
გადახდილი აქტივები	(145)	(440)	(67)	–	(652)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	14	(13)	(1)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(870)	886	(16)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	–	(691)	691	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	425	608	465	58	1,556
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,608)	(58)	(1,666)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	13	8	361	–	382
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	822	513	33	–	1,368

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>ურბანული მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	87,238	2,135	508	-	89,881
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	111,773	-	-	306	112,079
გადახდილი აქტივები	(90,597)	1,185	50	(28)	(89,390)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	337	(292)	(45)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(3,746)	3,869	(123)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(503)	(1,783)	2,286	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,842)	(211)	(3,053)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,642	99	911	(14)	2,638
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	106,144	5,213	745	53	112,155

<i>ურბანული მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	592	216	310	-	1,118
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	585	-	-	-	585
გადახდილი აქტივები	93	(171)	(476)	-	(554)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	21	(19)	(2)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(890)	909	(19)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(267)	(1,117)	1,384	-	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	561	593	1,241	219	2,614
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,842)	(211)	(3,053)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	20	-	852	-	872
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	715	411	448	8	1,582

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	15,176	171	182	–	15,529
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	41,056	–	–	3	41,059
გადახდილი აქტივები	(24,967)	208	(100)	–	(24,859)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	64	(50)	(14)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(845)	859	(14)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(19)	(642)	661	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(952)	(3)	(955)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	756	(5)	394	–	1,145
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	31,221	541	157	–	31,919

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	189	58	141	–	388
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	539	–	–	–	539
გადახდილი აქტივები	(232)	(36)	(152)	–	(420)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	7	(6)	(1)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(356)	360	(4)	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(11)	(487)	498	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	313	197	198	3	711
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(952)	(3)	(955)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	12	1	391	–	404
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	461	87	119	–	667

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სალომბარდო სესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	416	–	–	–	416
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	5,765	–	–	–	5,765
გადახდილი აქტივები	(1,615)	24	2	–	(1,589)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	11	–	(11)	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(14)	14	–	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	–	(12)	12	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3)	–	(3)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	12	–	–	–	12
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,575	26	–	–	4,601

<i>სალომბარდო სესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6	–	–	–	6
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	91	–	–	–	91
გადახდილი აქტივები	(32)	2	(11)	–	(41)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	–	–	–	–	–
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(6)	6	–	–	–
გადატანა მე-3 ეტაპზე	–	(9)	9	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	13	3	5	–	21
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3)	–	(3)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2	–	–	–	2
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	74	2	–	–	76

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>ტურისტული მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
საერთო საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,119	108	111	-	6,338
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	420	-	-	-	420
გადახდილი აქტივები	(6,037)	(76)	(15)	-	(6,128)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	19	(11)	(8)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(55)	66	(11)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	-	(36)	36	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(116)	-	(116)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(134)	(3)	13	-	(124)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	332	48	10	-	390

<i>ტურისტული მიკროსესხები</i>	<i>პირველი ეტაპი</i>	<i>მეორე ეტაპი</i>	<i>მესამე ეტაპი</i>	<i>შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	10	7	51	-	68
შექმნილი ან შეძენილი ახალი აქტივები	1	-	-	-	1
გადახდილი აქტივები	(28)	(4)	17	-	(15)
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	-	-	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(8)	9	(1)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	-	(13)	13	-	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	26	3	8	-	37
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(116)	-	(116)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	-	32	-	32
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1	2	4	-	7

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ზედა ცხრილში ასახული მოძრაობა არ შეიცავს ჩამოწერილი აქტივების ამოღებას, რომლითაც მცირდება მოგებაში ან ზარალში ასახული საკრედიტო ზარალის ხარჯი. მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის ხარჯის შეჯერება 2018 წლისთვის ასე გამოიყურება:

2018	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი, დავალიანების ამოღების გათვალისწინების გარეშე		საკრედიტო ზარალის ხარჯი მოგებაში ან ზარალში ასახვით
	დავალიანების ამოღება		
აგრო მიკროსესხები	5,248	(2,537)	2,711
სამომხმარებლო სესხები	1,234	(471)	763
აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	6,038	(321)	5,717
ტურისტული მიკროსესხები	55	(71)	(16)
ურბანული მიკროსესხები	3,517	(1,335)	2,182
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის	1,908	(517)	1,391
სალომბარდო სესხები	73	-	73
	18,073	(5,252)	12,821

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის გაუფასურების რეზერვის შედარებადი თანხები წარმოადგენს საკრედიტო ზარალების რეზერვის ანგარიშს და ასახავს შეფასების ბასს 39-ით გათვალისწინებულ საფუძველს.

	2017
1 იანვარი	10,076
წლის დანარიცხი - კოლექტიური გაუფასურება	9,680
ჩამოწერილი სესხების ამოღება	4,503
ჩამოწერილი თანხები	(16,066)
31 დეკემბერი	8,193

შეცვლილი და რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებლებზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება მე-2 ეტაპის სახით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შემენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად.

ქვედა ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 ეტაპის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ მოდიფიკაციის შედეგად განცდილი შესაბამისი ზარალით.

	2018
პერიოდის განმავლობაში შეცვლილი სესხები:	22,848
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	-
მოდიფიკაციის შედეგად მიღებული შემოსავალი/(ზარალი)	-

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**სესხის უზრუნველყოფა**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

10 ათას აშშ დოლარზე მეტი ღირებულების სესხები უზრუნველყოფილია. უზრუნველყოფის საგნის ძირითადი ტიპებია მიწა და სხვა უძრავი ქონება, ავტომობილები და ოქრო.

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის უზრუნველყოფის საგანს არ აქვს რამე არსებითი გავლენა მე-3 ეტაპის სესხებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2018	2017
სოფლის მეურნეობა	294,415	273,555
ვაჭრობა	166,029	103,074
სამომხმარებლო	123,408	55,077
მომსახურება	77,502	66,259
წარმოება	16,097	14,885
ტრანსპორტირება	11,621	9,723
საყოფაცხოვრებო	177	96
	689,249	522,669
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	(9,506)	(8,193)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	679,743	514,476

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

2018 წელს ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუ- ტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	1,177	7,227	2,991	5,383	16,778
შემოსვლები	308	1,900	308	1,282	3,798
გასვლები	-	(296)	(121)	(16)	(433)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	1,485	8,831	3,178	6,649	20,143
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(453)	(4,007)	(1,786)	(3,103)	(9,349)
ცვეთის დანარიცხი	(188)	(1,548)	(318)	(971)	(3,025)
გასვლები	-	278	118	13	409
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(641)	(5,277)	(1,986)	(4,061)	(11,965)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2017 წლის	724	3,220	1,205	2,280	7,429
31 დეკემბრისთვის	<u>724</u>	<u>3,220</u>	<u>1,205</u>	<u>2,280</u>	<u>7,429</u>
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბრის	844	3,554	1,192	2,588	8,178
მდგომარეობით	<u>844</u>	<u>3,554</u>	<u>1,192</u>	<u>2,588</u>	<u>8,178</u>

2017 წელს ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუ- ტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2016 წ.	929	6,364	2,516	4,656	14,465
შემოსვლები	248	1,470	575	875	3,168
გასვლები	-	(607)	(100)	(148)	(855)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	1,177	7,227	2,991	5,383	16,778
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2016 წ.	(355)	(3,072)	(1,503)	(2,380)	(7,310)
ცვეთის დანარიცხი	(98)	(1,440)	(372)	(852)	(2,762)
გასვლები	-	505	89	129	723
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(453)	(4,007)	(1,786)	(3,103)	(9,349)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2016 წლის	574	3,292	1,013	2,276	7,155
31 დეკემბრისთვის	<u>574</u>	<u>3,292</u>	<u>1,013</u>	<u>2,276</u>	<u>7,155</u>
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2017 წლის 31 დეკემბრის	724	3,220	1,205	2,280	7,429
მდგომარეობით	<u>724</u>	<u>3,220</u>	<u>1,205</u>	<u>2,280</u>	<u>7,429</u>

სრულად გაცვეთილი, მაგრამ ჯერ კიდევ ექსპლუატაციაში მყოფი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება იყო 4,743 ლარი (2017 წ.: 835 ლარი).

(ათას ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

2018 წელს არამატერიალური აქტივების მოძრაობა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნ- ველყოფა	მომხმარებ- ლებთან ურთიერთობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	3,816	1,142	853	-	5,811
შემოსვლები	1,107	-	192	-	1,299
საწარმოთა გაერთიანება (მე-5 შენიშვნა)				3,238	3,238
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,923	1,142	1,045	3,238	10,348
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(1,270)	(260)	(540)	-	(2,070)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(359)	(155)	(48)	(219)	(781)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(1,629)	(415)	(588)	(219)	(2,851)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	2,546	882	313	-	3,741
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,294	727	457	3,019	7,497

2017 წელს არამატერიალური აქტივების მოძრაობა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნ- ველყოფა	სულ
თვითღირებულება				
31 დეკემბერი, 2016 წ.	3,401	781	456	4,638
შემოსვლები	415	361	397	1,173
31 დეკემბერი, 2017 წ.	3,816	1,142	853	5,811
დაგროვილი ამორტიზაცია				
31 დეკემბერი, 2016 წ.	(934)	(163)	(389)	(1,486)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(336)	(97)	(151)	(584)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(1,270)	(260)	(540)	(2,070)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	2,467	618	67	3,152
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	2,546	882	313	3,741

(ათას ლარში)

12. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2018	2017
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	1,583	-
დროებითი სხვაობების წარმოქმნისა და აღდგენის გამო გადავადებული გადასახადის ხარჯი	2,822	1,967
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	4,405	1,967

ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის შედარება ასეთია:

	2018	2017
დასაბეგრი მოგება	24,596	22,098
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთით	3,689	3,315
გამოუქვითავი ხარჯები	232	200
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	(208)	(271)
ცვლილება სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვისა და დარიცხული პროცენტის საგადასახადო ბაზაში	-	(665)
ცვლილება საგადასახადო რეგულაციებში (ა)	692	(612)
მოგების გადასახადის ხარჯი	4,405	1,967

(ა) 2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებსთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა და შემდეგ 2018 წელს შეიცვალა 2023 წლის 1 იანვრით. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახადი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ამ ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ ბანკმა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს 12-ის „*მოგების გადასახადი*“ თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებში, როდესაც ახალი რეგულაცია ამოქმედდება, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გადავადებული გადასახადის შეფასების მიზნით.

ახალი რეგულაციის ამოქმედების თარიღის - 2019 წლის 1 იანვრის - 2023 წლის 1 იანვრად შეცვლის შემდეგ ბანკმა აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარების შედეგად მიღებული მოგების გადასახადის ხარჯი 692 ლარის წმინდა ოდენობით მოგებაში ან ზარალში.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება

დროებითი სხვაობები ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და გადასახადის დასაბეგრად გამოყენებულ თანხებს შორის წარმოშობს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო დავალიანებას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (გადავადებული საგადასახადო აქტივი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით).

(ათას ლარში)

12. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში შემდეგია:

	ადიარე- ბული		კაპიტალში ადიარე- ბული ფასს 9-ის ეფექტი (მე-3 შენიშვნა)		საწარმოთა გაერთი- ანება (მე-5 შენიშვნა)		ადიარე- ბული	
	31 დეკემბერი, 2016 წ.	მოგებაში ან ზარალში 31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.	შენიშვნა)	ანება (მე-5 შენიშვნა)	ადიარე- ბული ზარალში	31 დეკემბერი, 2018 წ.	
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე								
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	-	1,339	1,339	-	-	(1,339)	-	
სასესხო პორტფელი, სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის გამოკლებით	465	(210)	253	268	-	488	1,009	
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	465	1,129	1,592	268	-	(851)	1,009	
გადასახადის ეფექტი დასაბეგრ დროებით სხვაობებზე								
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	1,512	(1,936)	(424)	(75)	-	(952)	(1,451)	
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(730)	371	(359)	-	(486)	(835)	(1,680)	
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	743	(878)	(135)	-	-	(183)	(318)	
გადასახდელი ხელფასები და სხვა ვალდებულებები	622	(718)	(96)	-	-	(1)	(97)	
სხვა აქტივები	(26)	26	-	-	-	-	-	
წარმოებული ინსტრუმენტები	(39)	39	-	-	-	-	-	
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	2,082	(3,096)	(1,014)	(75)	(486)	(1,971)	(3,546)	
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/(ვალდებულებები)	2,547	(1,967)	578	193	(486)	(2,822)	(2,537)	

13. სხვა ფინანსური აქტივები

სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2018	2017
სხვა ფინანსური აქტივები		
ადგილობრივი ფულადი სახსრები ანგარიშსწორებისთვის	2,684	3,082
საერთაშორისო ფულადი ანგარიშსწორებები	2,317	-
სიცოცხლის დაზღვევის დარიცხული პრემიები	1,014	1,016
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების საგარანტიო დეპოზიტი	823	-
თანამშრომლების მიმართ მოთხოვნები	153	517
სხვა	1,178	878
გამოკლებული - სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(825)	(615)
ფინანსური აქტივები, სულ	7,344	4,878

ბანკმა ადიარა იმ სხვა საოპერაციო ხარჯებში ადიარებული სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვის დანარიცხი 210 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 615 ლარი).

(ათას ლარში)

14. სხვა არაფინანსური აქტივები

სხვა არაფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2018	2017
სხვა არაფინანსური აქტივები		
გადახდილი ავანსები	2,730	2,672
დასაკუთრებული ქონება	789	776
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	534	570
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	441	351
არაფინანსური აქტივები, სულ	4,494	4,369

ბანკი ფლობს დასაკუთრებულ ქონებას, რომელიც წარმოადგენს უმოქმედო სესხების დაფარვის შედეგად ბანკის საკუთრებაში გადასულ მიწას და სხვა უძრავ ქონებას. ბანკი აპირებს ხსენებული აქტივების გაყიდვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

15. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი

ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები მოიცავს შემდეგს:

	2018	2017
ვადიანი ანაზრები და სესხები რეზიდენტი კომერციული ბანკებიდან ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული არაუზრუნველყოფილი სესხები	21,139	30,340
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	564,528	445,760
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	585,667	476,100
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	572,471	476,100
- სამართლიანი ღირებულებით კლასიფიცირებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	13,196	-

სუბორდინირებული სესხებია:

	2018	2017
საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებისგან ლარში მიღებული სუბორდინირებული სესხი	13,467	8,420
სუბორდინირებული სესხები	13,467	8,420

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხების და სუბორდინირებული სესხების დაფარვის ვადა 2019 წლის იანვრიდან 2025 წლის დეკემბრამდეა და გამოხატულია ლარში, აშშ დოლარსა და ევროში. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხების და სუბორდინირებული სესხების დაფარვის ვადა 2018 წლის იანვრიდან 2023 წლის აპრილამდეა და გამოხატული იყო ლარსა და აშშ დოლარში.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებთან და სუბორდინირებულ სესხებთან დაკავშირებულ ყველა გარეშე ფინანსურ პირობას.

ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებზე აღიარებული საპროცენტო ხარჯი, რომელიც სამართლიანი ღირებულებითაა აღიარებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით, 750 ლარს გაუტოლდა (2017 წ.: ნული).

(ათას ლარში)

16. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	<i>ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები</i>	<i>სუბორდინირებული სესხები</i>	<i>ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებები, სულ</i>
საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	410,546	8,418	418,964
გაცემიდან მიღებული შემოსავალი	243,341	-	243,341
გამოსყიდვა	(170,100)	-	(170,100)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(9,123)	-	(9,123)
სხვა	1,436	2	1,438
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	476,100	8,420	484,520
გაცემიდან მიღებული შემოსავალი	304,402	5,000	309,402
გამოსყიდვა	(200,077)	-	(200,077)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	2,349	-	2,349
ცვლილება სამართლიან ღირებულებაში	(242)	-	(242)
სხვა	3,135	47	3,182
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	585,667	13,467	599,134

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს. ბანკი გადახდის პროცენტს აღრიცხავს საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებად.

17. მომხმარებელთა ანგარიშები

2018 წელს ბანკმა დაიწყო საცალო მომსახურების შეთავაზება და მიმდინარე ანგარიშების გახსნა მომხმარებლებისთვის

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
მიმდინარე ანგარიშები	14,900	-
ვადიანი ანაზრები	11,779	-
ანგარიშები ანგარიშსწორების პროცესში	2,267	-
	28,946	-

18. სხვა ვალდებულებები

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
დარიცხული ხელფასები	7,452	3,904
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	3,779	3,838
საქონელსა და მომსახურებაში გადასახდელი თანხები	1,767	1,045
დარიცხული ხარჯი	877	130
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	203	121
საგრანტო ვალდებულებები	-	54
	14,078	9,092

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი

აქციონერებმა ჯგუფის სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლარში და ისინი უფლებამოსილი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლარში.

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად გადახდილი კაპიტალი 4,400 ათას ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 10.00 ლარის ნომინალური ღირებულების 440,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

დივიდენდები

როგორც საქართველოს კანონმდებლობა მოითხოვს, ბანკის გასანაწილებელი რეზერვები არ აღემატება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთს, რომელიც აღრიცხულია ბანკის ფასს-ების მიხედვით მომზადებულ სავალდებულო ანგარიშგებაში. გარკვეული შემთხვევებში დივიდენდების განაწილება შეიძლება დაექვემდებაროს მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან დამტკიცებას.

2018 წლის ივლისში აქციონერთა საერთო კრებაზე ბანკმა გამოაცხადა 2017 წლის დივიდენდები 10,526 ლარის ოდენობით. 2018 წელს გამოცხადებული დივიდენდები სრულად გადაეხადათ აქციონერებს. 2017 წელს ბანკმა 15,000 ლარის დივიდენდები გადაიხადა. ერთ აქციაზე დივიდენდმა 0.02 ლარი შეადგინა (2017 წ.: 0.03 ლარი).

20. პირობითი ვალდებულებები

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, ბანკი იღებს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებს, რაც მოიცავს სესხების გაცემის ვალდებულებებს.

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომლებიც უკავშირდება სესხების გაცემას. აღნიშნული საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები გამოხატულია „ნატურისა“ და „მოსავლის“ საკრედიტო ბარათებზე დამტკიცებული საკრედიტო ლიმიტების სახით. ხსენებულ საკრედიტო ბარათებს ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, რვა თვემდე ვადა აქვს.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორც - მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას. მომხმარებლებს, რომლებსაც სესხებზე ოთხ დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვთ, ვეღარ გამოაქვთ ლიმიტის დარჩენილი ნაწილი.

შესაბამისი ამოუღებელი ნაშთებია:

	2018	2017
აუთვისებელი ლიმიტი საკრედიტო ბარათებზე	20,568	34,912
სხვა სასესხო ვალდებულებები	4,169	-
	24,737	34,912

ზემოთ მოყვანილი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული მთლიანი მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები შესაძლოა არ წარმოადგენდეს სამომავლო მოთხოვნებს ნაღდ ფულზე, რადგან ამ საკრედიტო ვალდებულებებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე. ბანკს აქვს უპირობო უფლება გააუქმოს გამოუყენებელი საბარათე ნაშთები.

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სხვა პირობითი ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	2018	2017
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან (გამოუთხოვადი)		
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,526	1,221
1-დან 5 წლამდე	1,456	2,551
	2,982	3,772
კაპიტალური დაბანდების ვალდებულება	-	2,197
პირობითი ვალდებულებები	-	5,969

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

იურიდიული

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიმძრას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

გადასახადით დაბეგრა

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ამ გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში გაცილებით მაღალი საგადასახადო რისკები შექმნან, ვიდრე განვითარებული ეკონომიკის მქონე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს ბანკის ინტერპრეტაციისგან და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, სამი წელია გასული.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ბანკის საგადასახადო სტატუსი უცვლელი დარჩება.

2018 წელს ბანკს ჩაუტარდა საგადასახადო შემოწმება საგადასახადო ორგანოების მიერ, რის შედეგადაც დაეკისრა 659 ლარის მოგების გადასახადი (შესაბამისი ჯარიმების ჩათვლით) წინა პერიოდებში გარკვეული გარიგებების გადასახადით დაბეგვრის წესის გამო. ბანკი ამ გადაწყვეტილებას არ დაეთანხმა. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია სადავო გარიგებებთან დაკავშირებით სწორია და რომ გადაწყვეტილებას წარმატებით გაასაჩივრებს. მიუხედავად იმისა, რომ ბანკმა გადაიხადა 2019 წელს საგადასახადო შემოწმების შედეგად დაკისრებული თანხა, ხელმძღვანელობა არ მიიჩნევს ამ ფაქტს ვალდებულების აღიარებად და დარწმუნებულია, რომ გადახდილ თანხას დაიბრუნებს, ამიტომ ბანკისთვის ეს თანხა საგადასახადო აქტივს წარმოადგენს. შესაბამისად, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ამ თანხაზე ანარიცხები არ შექმნილა.

სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის შექმნილი რეზერვები

ბანკს სრულად აქვს დაზღვეული თავისი შენობები და აღჭურვილობა. ბანკს აქვს მესამე მხარეთა წინაშე პასუხისმგებლობის დაზღვევა და დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის დაზღვევა.

21. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

საკომისიო შემოსავალი მოიცავდა შემდეგს:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
კრედიტთან დაკავშირებული საქმიანობიდან მიღებული გასამრჯელო	18,650	18,185
ანგარიშსწორებიდან და ნაღდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული გასამრჯელო	1,547	1,508
სხვა	652	422
	20,849	20,115

ბანკის შემოსავალს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი.

(ათას ლარში)

21. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო (გაგრძელება)

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	2018	1 იანვარი, 2018 წ.
დარიცხული მისაღები შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ფინანსურ აქტივებში)	1,014	1,016

იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება უნდა შესრულდეს დროის გარკვეულ მომენტში, მომსახურების გასამრჯელო, როგორც წესი, მიიღება შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებამდე ან განხორციელებისთანავე. იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება რაღაც დროის განმავლობაში უნდა შესრულდეს, მომსახურების გასამრჯელო მიიღება რეგულარულად (როგორც წესი, ყოველთვიურად).

22. საკომისიო ხარჯი

საკომისიო ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2018	2017
კრედიტთან დაკავშირებული საქმიანობიდან მიღებული გასამრჯელო	3,299	3,448
ანგარიშსწორებიდან და ნაღდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული გასამრჯელო	1,018	967
სხვა	80	106
	4,397	4,521

23. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან

წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან შედგება შემდეგისგან:

	2018	2017
გარიგებები	2,344	337
საკურსო სხვაობები	565	3,933
წმინდა შედეგი უცხოულ ვალუტაში განსაზღვრული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	(3,902)	(6,438)
	(993)	(2,168)

24. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს:

	2018	2017
მიღებული გრანტები	331	396
შემოსავალი დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან	164	52
ძირითადი საშუალებების გასვლიდან მიღებული შემოსულობა	64	67
სხვა	3	46
	562	561

(ათას ლარში)

25. თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი

თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2018	2017
სახელფასო ხარჯები	47,211	42,555
თანამშრომლებზე გაწეული სხვა ხარჯი	6,050	5,885
	53,261	48,440

თანამშრომლებზე გაწეული სხვა ხარჯები მოიცავს სოფლების საბჭოებისთვის ხელფასებს, ჯანმრთელობისა და საპენსიო დაზღვევას და თანამშრომელთა სხვა გასამრჯელოებს.

26. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

	2018	2017
იჯარა და კომუნალური ხარჯები	6,541	5,765
ტრანსპორტირებისა და სამივლინებო ხარჯები	4,745	4,343
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები	1,801	1,714
სარეკლამო და მარკეტინგული ხარჯი	1,706	1,926
კომუნიკაციის ხარჯები	1,677	1,439
ინვენტარი და სხვა მოხმარების საგნები	1,643	1,502
პროგრამული უზრუნველყოფის ხარჯები	1,206	719
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	614	574
ტრენინგი	452	493
საოპერაციო გადასახადები	416	121
სადაზღვევო ხარჯები	371	413
დაცვა-უსაფრთხოების მომსახურების ხარჯები	217	188
სხვა	868	785
	22,257	19,982

აუდიტორის საზღაური

სამართლებრივი და საკონსულტაციო ხარჯები მოიცავს აუდიტორის ანაზღაურებასაც. 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება შეადგენს შემდეგს:

	2018	2017
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	140	119
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	29	-
	169	152

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 49 ლარს (2017 წ.: 41 ლარი).

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორც არის ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ფინანსური და საოპერაციო რისკები.

სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო, თავის კომიტეტებთან ერთად, ზოგადად პასუხისმგებელია რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე და თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვაზე.

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკის შემცირების ზომების განხორციელებასა და მონიტორინგზე. იგი ასევე უზრუნველყოფს ბანკის მოქმედებას დადგენილი რისკის პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო ანგარიშგალდებულია პირდაპირ სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.

აქტივ-პასივების კომიტეტი (ალკო)

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი სრულად არის პასუხისმგებელი ფინანსური რისკის მართვის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და ამოწმებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურად მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას მათთან. შიდა აუდიტი თავის შედეგებსა და რეკომენდაციებს პირდაპირ აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები, კლიენტები ან კონტრაპენტები ვერ შეძლებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეების, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო რისკზე მონიტორინგს ახორციელებს საკრედიტო დეპარტამენტი. არსებობს დამტკიცების რამდენიმე დონე სესხის ოდენობის მიხედვით.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება. თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად. ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის მაქსიმალური საკრედიტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნები.

სესხის გაცემაზე გადაწყვეტილებას ამტკიცებს ბანკის შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტი, სესხის ოდენობისა და ტიპის შესაბამისად. ბანკში არსებობს რამდენიმე დონის საკრედიტო კომიტეტები, დაწყებული სერვისცენტრის საკრედიტო კომიტეტით და დასრულებული სათავო ოფისის საკრედიტო კომიტეტით.

საკრედიტო კომიტეტისთვის წარდგენილი ინფორმაციის სიზუსტე და სისწორე არის იმ საკრედიტო ოფიცრის პასუხისმგებლობა, რომელიც ავსებს პირველად განაცხადს განმცხადებლის ბიზნესისა და მისი საკრედიტო რისკების საფუძვლიანი შემოწმების საფუძველზე შეფასების მოდელებისა და განაცხადის მონაცემების გამომწმობის პროცედურების მეშვეობით. საბოლოოდ, საკრედიტო კომიტეტის წევრები აფასებენ, აკმაყოფილებს თუ არა განაცხადი დადგენილ კრიტერიუმებს (განმცხადებლის საკრედიტო ისტორია, ფინანსური მდგომარეობა, კონკურენტუნარიანობა და სხვა).

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

განმცხადებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება მისი ბიზნესის მონიტორინგის მეშვეობით საშუალებას იძლევა, დროულად იქნეს თავიდან აცილებული ფინანსური ზარალის რისკი. მონიტორინგი ხდება საკრედიტო ოფიცრების მიერ, რომლებიც შედეგებს ხელმძღვანელობას აცნობებენ.

საკრედიტო რისკის მართვა აგრეთვე ნაწილობრივ ხორციელდება უზრუნველყოფის საგნისა და პირადი თავდებობების მიღებით.

გაუფასურების შეფასება

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	<i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	<i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაცაა ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელობა შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	<i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 ეტაპებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- პირველი ეტაპი:** სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი ეტაპი მოიცავს 0-30 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს. იგი ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი გაუმჯობესებულია და მიახლოებულია სესხის გაცემის მომენტისთვის არსებულს და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე ეტაპიდან.
- მეორე ეტაპი:** როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე ეტაპი მოიცავს 31-90 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს და რესტრუქტურირებულ სესხებს, რომლებიც 90-ზე ნაკლები დღითაა ვადაგადაცილებული (R1). მეორე ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი იმდენად შემცირდა, რომ სესხი აღარ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად და რეკლასიფიცირებულია მესამე ეტაპიდან.
- მესამე ეტაპი:** სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. მესამე ეტაპი მოიცავს 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ სესხებს და 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ რესტრუქტურირებულ სესხს (R2). ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული:** შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. გარდა ამისა, ბანკი განიხილავს დეფოლტზე მიმანიშნებელ შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ კრედიტი ვადაგადაცილებაშია 90 დღეზე მეტი ხნით;
- ▶ დაწყებულია მსესხებლის გაკოტრების საქმის წარმოება;
- ▶ ბანკმა დაიწყო სასამართლო დავა მსესხებლის წინააღმდეგ;
- ▶ პირობების დარღვევა, თუ ბანკმა არ გადაწყვიტა რომელიმე პირობის დათმობა ან შეცვლა;
- ▶ ნებისმიერი კონკრეტული ინფორმაცია კლიენტის ბიზნესის შესახებ ან კლიენტის საბაზრო გარემოში ცვლილების თაობაზე, რომელიც, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას იქონიებს მომავალ ფულად ნაკადებზე

ბანკი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ ივარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის ალბათობის შეფასება გულისხმობს გარკვეული თარიღისთვის გაკეთებულ პროგნოზებს, რომლებიც მიიღება სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. დეფოლტის ალბათობის გამოანგარიშების მიზნებისთვის სესხის პორტფელი იყოფა (თითოეული განცალკევებული პროდუქტის სეგმენტის მიხედვით) ვადაგადაცილების პერიოდებად:

- ▶ 1-ლი ეტაპი - ვადაგადაუცილებელი სესხები;
- ▶ 1-ლი ეტაპი - 0-30 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 ეტაპი - 31-60 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 ეტაპი - 61-90 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 ეტაპი - 90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურისებული სესხები (R1);
- ▶ მე-3 ეტაპი - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული; გადაუხდელი სესხები;
- ▶ მე-3 ეტაპი - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურისებული სესხები (R2).

თუ კონტრაქტი ან კრედიტი გადაინაცვლებს ვადის ერთი კატეგორიიდან მეორეში, ეს გამოიწვევს შესაბამისი დეფოლტის ალბათობის ცვლილებას. დეფოლტის ალბათობა გამოითვლება ოთხი წლის საშუალოს გამოყვანით და შემდეგ ხდება დეფოლტის ალბათობის მიგრაციის პროცენტული მატრიცების გასაშუალოება გასაანალიზებელი პერიოდისთვის.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული სეგმენტის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-იანი ზრდა/(შემცირება) გამოიწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას/(შემცირებას) 7.9%(9.9%)-ით, რაც შეადგენს 751/(942) ათას ლარს.

საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა

კომპანია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს იმის შეფასებისას, ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და აგრეთვე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას.

კომპანიას გამოვლენილი და დოკუმენტირებული აქვს საკრედიტო რისკის და პორტფელზე საკრედიტო დანაკარგების მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შეფასებული აქვს მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენა დეფოლტის ალბათობაზე და დავალიანების ამოდების მაჩვენებელზე. ანალიზში გამოყენებულია შემდეგი მაკროეკონომიკური ცვლადები:

- ▶ საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპი;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ სავალუტო კურსები.

ძირითადი მაჩვენებლების პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება და ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელის დეფოლტს და ზარალის დონეები მიიღება ბოლო 4 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. გამოიყენება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ რეგულარულად გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური ფაქტორები. ამ ანალიზის საფუძველზე, კომპანიამ გამოავლინა პორტფელის დეფოლტის ურთიერთქმედება საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპზე.

<i>მთავარი ფაქტორები</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
მშპ-ის ზრდა, %			
ოპტიმისტური	6.5%	5.5%	5%
საბაზო	5%	5%	5%
პესიმისტური	2%	3%	4%

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება*

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საერთო საბალანსო ღირებულებას, რომელთა გაუფასურება გამოსათვლელია, და აფასებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებასთან ერთად, ისე პოტენციურ წინსწრებით დაფარვებს. 1-ლი ეტაპის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე ეტაპებისა და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ხდება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების შეფასების სტანდარტიზებულ სისტემის საფუძველზე დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გარკვეული მაჩვენებლის მისაღებად. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს მაჩვენებლები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას და მას ადარებს იმ თანხას, რომლის ამოღებაც მოსალოდნელია.

ბანკი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს ჰყოფს უფრო მომცრო, ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში განცდილი ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, ვადა), ასევე მსესხებლის მახასიათებლებს.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში გამოითვლება ოთხი წლის განმავლობაში დეფოლტების და შესაბამისი დავალიანებების ამოღების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით. დავალიანების ამოღების ისტორიული პროცენტული მაჩვენებლები წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული სეგმენტის საშუალო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 10%-იანი ზრდა/(შემცირება) გამოიწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას/(შემცირებას) 10%-ით, რაც შეადგენს 994/(942) ათას ლარს.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის დასადგენად, ინსტრუმენტს ან ინსტრუმენტების პორტფელს ეხება თუ არა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ბანკი აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზარდილი საკრედიტო რისკი აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

იმის შესაფასებლად, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ბანკი საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსურ ინსტრუმენტზე მისი დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის რისკს ადარებს დეფოლტის დადგომის რისკს, რომელიც მოსალოდნელი იყო დარჩენილი ვადის განმავლობაში არსებული საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარებისას. ამ შეფასებისას ბანკი მხედველობაში იღებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ ინფორმაციას, რომელიც არის გონივრული და დასაბუთებადი, წარსულში მიღებული გამოცდილებისა და საპროგნოზო ინფორმაციის ჩათვლით, რომელიც ხელმისაწვდომია ზედმეტი ხარჯისა და ძალისხმევების გარეშე, და ეყრდნობა ბანკის გამოცდილებას, ექსპერტების საკრედიტო შეფასებებს, პროგნოზების ჩათვლით. თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	მთლიანი საერთო საბალანსო ღირებულება	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული
ვადაგადაუცილებელი	659,666	659,666	-	-	-
1-30 ვადაგადაცილებული დღე	1,709	1,709	-	-	-
31-60 ვადაგადაცილებული დღე	1,049	-	1,049	-	-
61-90 ვადაგადაცილებული დღე	1,080	-	1,080	-	-
90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R1)	22,579	-	22,456	-	123
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული სესხები;					
გადაუხდელი სესხები;	2,898	-	-	2,854	44
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R2)	268	-	-	268	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	689,249	661,375	24,585	3,122	167

ფინანსური რისკი

ბანკს აქვს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკები: ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო რისკი, მათ შორის სავალუტო რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი.

აღნიშნული რისკები კონტროლდება და იმართება უწყვეტ რეჟიმში.

ფინანსური რისკები ფასდება და კონტროლდება ფინანსური რისკის მართვის განყოფილების მიერ, რომელიც ანგარიშვალდებულია გადაწყვეტილების მიმღებ მთავარ ორგანოსთან - აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტთან, რომელშიც შედიან მაღალი რანგის ხელმძღვანელი პირები. აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებების მიღებაზე, ასევე რისკის პოლიტიკისა და ლიმიტების განსაზღვრაზე. აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ შემუშავებული პოლიტიკა მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად ტარდება. აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრებზე განიხილება მგრძნობელობა ფინანსური რისკების მიმართ და მიიღება რისკის შემცირებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებები. ამასთან, ხდება ნებისმიერ ახალ პროდუქტთან დაკავშირებული ნებისმიერი პოტენციური ფინანსური რისკის ანალიზი და შესაბამისი გადაწყვეტილებები მიიღება ამ რისკების შეფასებასთან, შეზღუდვასა და მართვასთან დაკავშირებით.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი**

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ნორმალურ და სტრესულ გარემოებებში ბანკი ვერ შეძლებს ვალდებულებების გადახდას შესაბამის ვადებში. აღნიშნული რისკის შეზღუდვის მიზნით ხელმძღვანელობამ მოახდინა დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება, რომელიც მოიცავს გრძელვადიან დაფინანსებას საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან და სესხებს ადგილობრივი ბანკებისგან, რომლებიც უზრუნველყოფენ თანხების დროულად მიწოდებას მოთხოვნის შემთხვევაში. ოვერდრაფტები ადგილობრივი ბანკებიდან ასევე ხელმისაწვდომია გადაუდებელი ლიკვიდურობის საჭიროებების შემთხვევაში.

ლიკვიდურობის მართვა აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის უმნიშვნელოვანესი ნაწილია. მომავალი ფულადი ნაკადების შემოდინება და გადინება ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს. მოკლევადიანი ლიკვიდურობის გეგმა მუშავდება ყოველი თვის დასაწყისში. გეგმა მოიცავს ლიკვიდურობის ყოველკვირეულ დაგეგმვას მომდევნო ერთი თვის პერიოდისთვის და დეტალურ გეგმას შემდეგი ორი თვის პერიოდისთვის, ასევე პროგნოზებს მომდევნო თორმეტი თვისთვის, რომელთა მომზადებაც ყოველთვიურად ხდება.

გადაწყვეტილებები დაფინანსების შესახებ მიიღება აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტის რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც იმართება სულ მცირე ყოველთვიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში.

მდგომარეობის შეფასება ლიკვიდურობის თვალსაზრისით ხდება ყოველთვიურად ლიკვიდურობის მაჩვენებლების მიხედვით, რომლებიც განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკაში.

ამასთან, ბანკის სახაზინო დეპარტამენტი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს ლიკვიდურობის მდგომარეობაზე და უზრუნველყოფს, რომ შესაბამისი ლიკვიდურობის მდგომარეობა შენარჩუნდეს შიდა ლიმიტების შესაბამისად, რომლებიც ემყარება ისტორიულ მონაცემებს და ითვალისწინებს შესაბამის შიდა და გარე ფაქტორებს, როგორც არის დაფინანსების ღირებულება და თანხების გაცემის სეზონურობა. ამგვარად, საჭიროების შემთხვევაში ხაზინას შეუძლია ეფექტურად გამოყოს თანხები ფილიალებისთვის და სხვადასხვა საოპერაციო საჭიროებებისთვის.

ჭარბი ლიკვიდურობის თავიდან აცილების მიზნით, ხელმძღვანელობა ადგენს ნაღდი ფულის მაქსიმალურ დონეებს. დაშვებულ ზღვარს ზემოთ თანხები განთავსდება ყველაზე მაღალი რეიტინგის მქონე ადგილობრივ ბანკებში. ადგილობრივი ბანკებისთვის განისაზღვრება კრედიტის ოდენობის ლიმიტები, რომელსაც დირექტორთა საბჭო ამტკიცებს.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტრირებული ფულადი შემოდინებების და ვალდებულებების მიხედვით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვეზე მეტიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ მთლიანი გადინება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,211	-	-	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	17,142	-	17,142
წარმოებული ფინანსური აქტივები/ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები/გადასახდელი პირობითი თანხები)	-	938	-	938
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	49,519	427,336	371,381	848,236
სხვა ფინანსური აქტივები	5,297	974	1,073	7,344
ფინანსური აქტივები, სულ	107,027	446,390	372,454	925,871
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები	8,165	190,480	502,749	701,394
წარმოებული ფინანსური აქტივები/ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები/გადასახდელი პირობითი თანხები)	-	1,897	3,069	4,966
მომხმარებელთა ანგარიშები	18,956	9,317	968	29,241
სხვა დავალიანება	12,748	2,343	-	15,091
სუბორდინირებული ვალი	-	9,490	9,517	19,007
სულ ფინანსური ვალდებულებები	39,869	213,527	516,303	769,699
ვადიანობის გეპი	67,158	232,863	(143,849)	156,172

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტრირებული ვალდებულებების მიხედვით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვეზე მეტიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ მთლიანი გადინება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,794	-	-	52,794
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	19,999	19,999
წარმოებული ფინანსური აქტივები/ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები/გადასახდელი პირობითი თანხები)	70	43,479	-	43,549
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	24,938	334,215	263,262	622,415
სხვა ფინანსური აქტივები	3,718	814	346	4,878
ფინანსური აქტივები, სულ	81,520	378,508	283,607	743,635
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები	7,155	206,944	351,318	565,417
წარმოებული ფინანსური აქტივები/ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები/გადასახდელი პირობითი თანხები)	149	40,783	4,465	45,397
მომხმარებელთა ანგარიშები	-	-	-	-
სხვა დავალიანება	7,821	1,041	50	8,912
სუბორდინირებული ვალი	-	893	8,671	9,564
სულ ფინანსური ვალდებულებები	15,125	249,661	364,504	629,290
ვადიანობის გეპი	66,395	128,847	(80,897)	114,345

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების თანხვედრა ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიციის მონიტორინგის უმთავრესი მეთოდია. ქვედა ცხრილში რაოდენობრივად არის გამოხატული ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიცია, როგორც რისკის მართვის მიზნით უცხოურ ვალუტაში ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტით შემცირებული სხვაობა სავალუტო აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის. სხვაობა (გეპი) ნებისმიერ ვალუტაში, გარდა ადგილობრივი ვალუტისა, წარმოადგენს პოტენციურ რისკს. უარყოფითი სავალუტო გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გამყარებასთან, ხოლო დადებითი გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გაუფასურებასთან მიმართებით. დირექტორთა საბჭო აწესებს სავალუტო პოზიციების რისკს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში.

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით:

	2018			2017		
	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10,971	7,327	1,829	19,265	1,956	1,769
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	17,142	-	-	19,752	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	75,804	5,424	-	85,298	-	-
სხვა ფულადი აქტივები	1,691	421	737	546	34	-
სულ აქტივები	105,608	13,172	2,566	124,861	1,990	1,769
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(111,439)	(12,182)	-	(173,250)	-	-
მომხმარებელთა ანგარიშები	(7,249)	(995)	(3)	-	-	-
სხვა ფულადი ვალდებულებები	(1,473)	(47)	(66)	(388)	-	-
სულ ვალდებულებები	(120,161)	(13,224)	(69)	(173,638)	-	-
რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	14,319	(922)	-	56,440	(1,554)	-
წმინდა პოზიცია რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გათვალისწინებით	(234)	(974)	2,497	7,663	436	1,769

სავალუტო კურსის მგრძობელობის ანალიზი

ლარის გაუფასურება, როგორც ქვემოთ არის აღნიშნული, უცხოური ვალუტის მიმართ 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შეამცირებდა) კაპიტალსა და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ მოცემული ოდენობებით. ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2018	2017
უცხოური ვალუტის 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	(258)	1,533
უცხოური ვალუტის 20%-ით გაუფასურება ლარის მიმართ	258	(1,533)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს სამომავლო ფულად ნაკადებზე. ბანკის მიერ კლიენტებზე სესხები გაიცემა ფიქსირებული განაკვეთებით. განაკვეთის ცვლილება შესაძლებელია სესხის განახლების შემთხვევაში. შესაბამისად, ბანკის მიზანია მოიპოვოს დაფინანსება სასურველი ფიქსირებული განაკვეთით, რათა შეამციროს ფასის გადახედვის რისკი დამფინანსებლის მხრიდან. ხელმძღვანელობა აკონტროლებს ვადიანობის გეპს პროცენტთან აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის, ასევე ახორციელებს მონიტორინგს მარჯაზე სასესხო პორტფელის ფაქტობრივ საპროცენტო განაკვეთსა და დაფინანსების შეწონილ ღირებულებას შორის. ბანკი მუდმივად მუშაობს კონკურენტუნარიანი გარემოს შესაბამისი საპროცენტო განაკვეთის დაწესებაზე და დაფინანსების პირობების შესახებ მოლაპარაკებებს აწარმოებს ინვესტორებთან.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია საპროცენტო განაკვეთის რისკის მქონე აქტივები და ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვეზე მეტიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	52,211	-	-	52,211
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	17,142	-	17,142
	191,569	339,333	148,841	679,743
მთლიანი პროცენტის აქტივები	243,780	356,475	148,841	749,096
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	98,581	347,149	153,404	599,134
მომხმარებელთა ანგარიშები	19,030	9,015	901	28,946
მთლიანი პროცენტის ვალდებულებები	117,611	356,164	154,305	628,080
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	126,169	311	(5,464)	121,016

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია საპროცენტო განაკვეთის რისკის მქონე აქტივები და ვალდებულებები 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვეზე მეტიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	52,785	-	-	52,785
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	-	19,752	19,752
	21,007	57,146	436,323	514,476
მთლიანი პროცენტის აქტივები	73,792	57,146	456,075	587,013
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	19,053	40,089	425,378	484,520
მთლიანი პროცენტის ვალდებულებები	19,053	40,089	425,378	484,520
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	54,739	17,057	30,697	102,493

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთების აცდენების (გეპის) ანალიზის საფუძველზე საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად დამატებით ხდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძობელობის მონიტორინგი. წმინდა მოგების ან ზარალის განაკვეთების მერყეობის მიმართ მგრძობელობის (გადაფასების რისკი) ანალიზი, 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებული პროცენტური აქტივებისა და ვალდებულებების შემოსავლიანობის მრუდისა და პოზიციების 100 საბაზისო პუნქტით სიმეტრიული ვარდნის ან ზრდის გამარტივებულ სცენარზე დაყრდნობით, ასეთია:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>მოგება (ზარალი)</i>	<i>მოგება (ზარალი)</i>
პარალელური კლება 100 საბაზისო პუნქტით	(1,595)	(718)
პარალელური მატება 100 საბაზისო პუნქტით	1,595	718

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. დანერგილია კონტროლის მექანიზმები, რომ უზრუნველყოს მოვალეობების ეფექტურად გადანაწილება, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესები, შიდა აუდიტის გამოყენების ჩათვლით. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის კანონმდებლობასთან შესაბამისობას აკონტროლებს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის სპეციალური განყოფილება.

საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობაზე მონიტორინგს ახორციელებს საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობის განყოფილება.

ბანკს აქვს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი, რომელიც იკრიბება მინიმუმ კვარტალურად და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. საოპერაციო რისკის განყოფილება ანგარიშვალდებულია საოპერაციო რისკის კომიტეტის წინაშე და მუშაობს საოპერაციო რისკის მიმდებლობასა და რისკების ძირითად მაჩვენებლებზე, საოპერაციო რისკის ტიპების კლასიფიკაციაზე, ბიზნესპროცესის განსაზღვრასა და დაგეგმვაზე, საოპერაციო რისკის შეფასების ხერხებსა და მეთოდებზე, ასევე საოპერაციო რისკის მონიტორინგზე, ანგარიშგებასა და შემცირებაზე ბანკის მასშტაბით.

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ ფასთან მიახლოება, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

ბანკის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება იანგარიშება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ აქვს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია შეფასების იმ მეთოდებით, რომლებიც იყენებენ მნიშვნელოვან არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია**

ქვედა ცხრილში გაანალიზებულია ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეების მიხედვით, რომლებზეც განაწილებულია სამართლიანი ღირებულების შეფასება:

	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>				
	<i>აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)</i>	<i>მნიშვნე- ლოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)</i>	<i>მნიშვნე- ლოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)</i>	<i>სულ სამართლიანი ღირებულება</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები წარმოებული ფინანსური აქტივები					
სავალუტო სვოპები	–	14	–	14	14
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	52,211	–	52,211	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	17,142	–	17,142	17,142
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	627,390	627,390	679,743
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები		13,196			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სავალუტო სვოპები	–	1,235	–	1,235	1,235
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	–	565,335	–	578,531	585,667
მომხმარებელთა ანგარიშები	–	28,967	–	28,967	28,946

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>				
	<i>აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)</i>	<i>მნიშვნე- ლოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)</i>	<i>მნიშვნე- ლოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)</i>	<i>სულ სამართლიანი ღირებულება</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები წარმოებული ფინანსური აქტივები					
სავალუტო სვოპები	-	3,717	-	3,717	3,717
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	52,785	-	52,785	52,785
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	19,752	-	19,752	19,752
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	525,623	525,623	514,476
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სავალუტო სვოპები	-	610	-	610	610
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	-	480,139	-	480,139	484,520

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ აღწერილია ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად გამოყენებული მეთოდოლოგია და დაშვებები.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება სავარაუდოდ უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო კონტრაქტებს. შეფასებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელი შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

არაკოტირებული სავალო ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

	2018		2017	
	გარიგების ღირებულება	ნაშთი	გარიგების ღირებულება	ნაშთი
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება				
აქტივები				
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	32
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	30	-	-
ვალდებულებები				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები	-	39,153	-	39,825
მოგება ან ზარალი				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები -				
საპროცენტო ხარჯი	4,627	-	3,029	-
ავა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	1,048	-	1,030	-

ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და მათთან დაკავშირებული საპროცენტო ხარჯი წარმოადგენს ოპერაციებს ბანკზე მნიშვნელოვანი გავლენის მქონე აქციონერებთან. ამასთან, სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოადგენს მნიშვნელოვანი გავლენის მქონე აქციონერების მიერ გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების ღირებულებას. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2019 წლის იანვრიდან 2021 წლის ივლისამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 6.50%-დან 14.00%-მდე საპროცენტო განაკვეთით.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2018 წლის მარტიდან 2021 წლის ივნისამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 6.50%-დან 14.00%-მდე საპროცენტო განაკვეთით.

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)**გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან**

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის თანამშრომლის კომპენსაციაში შემავალი სრული ანაზღაურება, რომელიც გამოხატულია მოკლევადიანი სარგებლის სახით:

	2018	2017
ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები	1,665	1,155

30. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალი, მინუს ბანკის საწესდებო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. ფასს-ის მიხედვით მიღებული თანხები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

2017 წლის 31 დეკემბრამდე სებ-ი ითხოვდა, რომ ბანკებს შეენარჩუნებინათ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკებთან შეწონილი აქტივების 11.24%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება სებ-ის დირექტივების საფუძველზე. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად გამოთვლილი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის სავალდებულო კოეფიციენტი 15.63% იყო. სებ-ი ბანკებს ასევე ავალდებულებდა, რომ ჰქონოდათ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 9.05%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის დირექტივების საფუძველზე. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად გამოთვლილი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის სავალდებულო კოეფიციენტი 14.64%.

ზემოაღნიშნული კაპიტალის ადეკვატურობის გამოთვლის არსებული მეთოდი ძალაში იყო 2017 წლის 31 დეკემბრამდე. აღნიშნული თარიღის შემდეგ იგი ჩაანაცვლა ახალმა მეთოდმა ბაზელ II/III ჩარჩოს შესაბამისად (იხილეთ ქვემოთ).

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ II/III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, მოიცვა პილარ I-ის მოდელი და განისაზღვრა კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთო პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტები განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, რომლებზეც დამატებით ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის განაკვეთი 2.50%-ით, ხოლო კონტრციკლური ბუფერის - 0.00%-ით განისაზღვრა. პილარ I-ის ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სებ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრესტესტის (სტრესგამძლეობის ანალიზი) ბუფერი.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს მოუხდა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის განაკვეთის შენარჩუნება 0.73%-ის დონეზე, რომელიც პირველადად გამოიყენება მომხმარებლებზე გაცემული უცხოურ ვალუტაში გამოხატული სესხების პროცენტული წილის მიმართ. ყველა სხვა პილარ II-ის ბუფერის განაკვეთი ნულით განისაზღვრა. (2017: 0.74%)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ II/III-ის სრული მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკს მოეთხოვებოდა მინიმალური საზედამხებდევლო კაპიტალის კოეფიციენტის, საერთო პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტისა და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის შენარჩუნება 13.33%-ის, 7.72%-ისა და 9.46%-ის ოდენობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით (2017 წ.: 11.24%, 7.416%).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	2018	2017
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	109,228	112,094
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	-	-
პირველადი კაპიტალი	109,228	112,094
მეორადი კაპიტალი	12,796	7,552
სულ საზედამხებდევლო კაპიტალი	122,024	119,646
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	839,340	765,493
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.01%	14.64%
სულ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.01%	14.64%
საზედამხებდევლო კაპიტალის კოეფიციენტი	14.54%	15.63%

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუას“ მიერ 2019 წლის 25 აპრილს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.